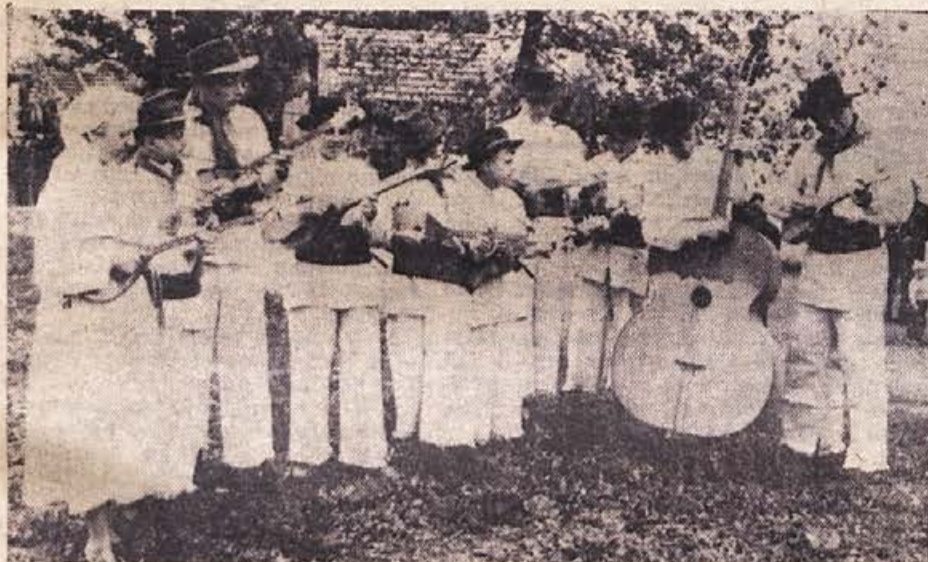

STUĐENSKA ULICA
NOVO MESTO

Bela krajina vas vabi na jurjevanje!

Bela krajina je polna folklornih zanimivosti. Sege in običaje, ki so v tej deželici sonca in grozdiha nekaj svojevrstnega in so se skozi stoletja ohranili vse do danes, si bomo lahko ogledali 6. in 7. junija, ko bo v Črnomlju veliko kulturno slavje. V soboto zvečer bo ob 20.30 uri na zelenici pod železniško postajo KRESOVANJE, na katerem sodelujejo folklorna skupina iz Dragatuša, tamburaški zbor iz Metlike, prikazali pa bodo tudi pesmi ljudskega pevca Jaza, ki jih je igral na »gudalu«. V nedeljo dopoldne se začne spored ob 9. uri. ZELENI JURIJ bo s sprevedom krenil skozi mesto, nato pa se bodo zvrstila številna belokranjska kola in ljudski običaji. Ob tej priložnosti bo izletnikom na voljo dovolj domačih specialitet in pristne kapljice po ugodnih cenah, zato bo lahko nedeljski izlet v Črnomelj za vsakogar prijetno doživetje! — Na sliki: tamburaši iz Dragatuša.

O razširjenem zdravstvenem zavarovanju kmečke mladine

V štirih dolenskih občinah ljubljanskega okraja (v črnomljski, meliški, novomeški in trebanjski), kjer že imajo osnovno zdravstveno zavarovanje za kmete, naj bi 1. januarja pridonjega leta uvedli tudi razširjeno zavarovanje kmečke mladine od starosti 15 let, pri čemer je upoštevana tudi starejša mladina (do 26 let), če se šola. Tako zavarovanje bi kmečki mladini omogočilo, da bi bila zdravstvenih storitev in uslug delovnih kolektivov, šol, družbeno političnih organizacij, enot in ustanov JLA in ljudske milice ter posamezniki.

in druge ugodnosti so sicer zelo privlačna stran tega zavarovanja, če bodo tako mislili tudi vsi, ki bodo krili stroške teh ugodnosti. Sedanja predlog je, da bi del sredstev prispevali zavarovanci (3,2 odstotka od katastrskega dohodka), 500 din na zavarovanca pa občine iz svojih proračunskih dohodkov. Sredstva bi morali zbrati tri mesece prej, preden bi zavarovanci dobili pravico do zdravstvenega varstva po omenjenih ugodnostih.

Zahvala tovariša Tita

BEOGRAD, 1. junija — Pristrčno se zahvaljujem vsem pionirjem, mladincem in državljanom naše dežele za številne čestitke in dobre želje, ki so mi jih poslali za moj rojstni dan iz vseh delovnih kolektivov, šol, družbeno političnih organizacij, enot in ustanov JLA in ljudske milice ter posamezniki. JOSIP BROZ TITO

Prejšnji teden je ves svet onemel spriču bolečine, da je v prijateljski Indiji umrl njen dolgoletni predsednik, prepovedatelj te velike azijske države — predsednik Nehru. Omahnil je sredi dela, z rdečo rožo v gumbnici, s pogledom, uprtim v srečno prihodnost tega ponosnega ljudstva. Izgubili smo velikega prijatelja, borca za mir in aktivno ustvarjalno sožitje med narodi vsega sveta.

SLAVA NJEGOVEMU VELIKEMU SPOMINU!

Program proslave partizanskih artileristov

6. junija bodo ob 9.30 udeleženci slavja obiskali Dvor, ob 14. uri Podgrad, ob 18. uri pa pridejo v Dolenske Toplice. Povsod bodo obdarili šole in položili vence pred spomenike padlih. Ob 19.30 bo v Dol. Toplicah v prosvetnem domu miting, na katerem bo sodelovala partizanska skupina SNG. Ob 21. uri bo bengalični ogenj.

7. junija ob 7. uri bo v Dol. Toplicah budnica, od 8. do 9. ure pa na topliškem trgu koncerti godbe na pihala garnizona JLA iz Ljubljane. Ob 9. uri bo zbor brigade, ob 10. uri pa se bo začel slavnostni program z državno himno, z govori, nastopom partizanske skupine SNG in himno artilerijske brigade. Ob 12. uri bo na zdraviliškem vrtu partizansko kosilo, nato pa partizansko rajanje.

Borcem artileristom naše čestitke, vse prebivalce pa vabimo v Dol. Toplice na slavnost!

PRED VOLITVAMI NOVIH ORGANOV DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

Delavci, zahtevajte odgovore!

Ko se pripravljamo na volitve organov DS, naj na predvolilnih zborih steče odkrita beseda tudi o tem, kako izkoriščamo proizvodne zmogljivosti — Če bomo zastavili razpravo s prave strani, bomo našli marsikaj, kar smo doslej prezrli, čeprav smo trdili, da je v proizvodnji vse v najlepšem redu.

Izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti je velika notranja rezerva. Komaj smo jo začeli odkrivati, čeprav že več kot dve leti veliko govorimo o rezervah, ki so v gospodarstvu. Najboljši dokaz, da je tako, je investicijska politika, ki ni rodila zaželenih uspehov. Vse prehitro smo se navduševali za nove gradnje, za nakupovanje novih strojnih oprem in povečali zmogljivosti z novim, vrednost starega pa zametovali. Večjo proizvodnjo je mogoče doseči tudi z boljšim izkoriščanjem razpoložljive strojne opreme, s tem da odpravimo ozka grla v proizvodnji, da uvedemo delo v več izmenah, da uskladimo proizvodnjo po posameznih fazah in podobno. Investicije torej le niso edina mogoča pot, četudi pravkar naštetih nalog vedno ne bomo mogli speljati brez sredstev za nakup posameznih strojev ali pa za ureditev izboljšav, ki so potrebne.

in bodo razpravo celo onemogočila. Delavci naj takrat načno to vprašanje z druge, zelo konkretne plati. Vprašajmo, zakaj se v naši tovarni ali delavnici iz tedna v teden in iz dneva v dan ponavljajo manjši zastoji, ko ostajajo posamezne skupine ali pa posamezni delavci za uro ali dve, pa čeprav tudi samo za nekaj minut brez dela. Vprašajmo, zakaj je nekajkrat zmanjkalo surovin, zakaj okvara stroja, ki je onemogočila proizvodnjo na celotnem traku ni bila pravočasno odstranjena.

stanju! ter podobni izgovori nas ne smejo zadovoljiti. Če bomo zahtevali odkrite in konkretne odgovore na zastavljena vprašanja, bomo napake hitreje odpravljali. Tovarišem iz vodstev in strokovnjakom ponekod takšen način pogovora v začetku morda ne bo všeč, koristil pa bo tudi njim. Lotili se bodo dela, ki seveda ni prijetno in so ga doslej odlagali. Delavci pa bodo nato doumeli, da so strokovnjaki potrebni in da kolektiv brez vodstva ne more uspevati, saj jih bodo o tem prepričali dejanski uspehi. Nezdruživo ločevanje, ki je v naših proizvodnih obratih še močno zakoreninjeno: mi spodaj in oni zgoraj, bo s tem tudi prenehalo.

»Pri nas ni nobenih posebnih problemov...«

Sistem delitve osebnih dohodkov smo zamenjali in ga, odkar smo pred dvema letoma sprejeli nove pravilnike, nismo izpopolnjevali — Najenostavneje je trditi, da se lahko osebni dohodki povečajo le z naporom delavcev v proizvodnji, pri tem pa zanemariti delitev, ki bi spodbujala k zmanjševanju stroškov — Tudi o tem naj steče beseda na predvolilnih zborih za volitve novih organov samoupravljanja.

»Pri nas ni nobenih problemov!« vam zelo radi zatrduje v mnogih podjetjih, če se oglasite v vodstvu. Se raje vam pokaže: »Ni problemov, ki bi jih lahko odpravili mi, so pa seveda takšni, ki so odvisni od sistema delitve. Čakamo, da se bo spremenil, drugo nam ne preostane!« To je zelo hiter odgovor, ki ga dajo bodisi direktor, tehničar, računovodja, komercialni itd. Zal moramo ugotoviti, da lahko takšno trditev izusti le tisti, ki ocenjuje proizvodnjo kot nestrokovnjak, samo površno.

In ko se v takšnem podjetju brez problemov usedeš za mizo, ko ti razgredo številke in se ustaviš recimo pri nagrajevanju, se izmota na vsem lepem cela kopica problemov. Ugotoviš, da njihov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov nagrajuje samo po ustvarjenih količinah in nič več. »Kako pa je s stroški, tovariši, se vam mar zde nepomembni?« Tudi na to vprašanje je odgovor kaj hitro pri roki: »Veste, norme bi se že se dale nategniti, toda naši ljudje so preprosti, ne razumejo tega. Kar iznenada bi nastal politični problem, če bi poizkusili. Delovna disciplina ni najboljša, tudi to je treba priznati, kazni za prekrške bo treba povečati!«

Vprašajmo se, kam vodi takšna miselnost! Mar je res delavec edina stvar, s katero se da povečevati proizvodnja? Mar naj bo res samo on kriv vsega? Sistem delitve osebnih dohodkov po delu je spodbuden in hkrati združuje interes posameznika z interesi družbe. Spodbude, ki pri delitvi osebnih dohodkov upoštevajo le število kosov, ki jih je naredil posameznik, torej zgolj količino, se proizvajalec hitro naveliča. Lotimo se torej še stroškov in povejmo v pravilniku: stroški so pomemben sestavni del proizvodnje, če bodo manjši, nam bo ostalo več za delitev, ta, ki bo ustvarjal z manjšimi stroški, pa bo dobil več kot drugi. S temeljito izdelanim stroškovnikom pa bomo ugotovili še marsikaj, kar je doslej našim očem ušlo. Treba se bo vprašati: zakaj je ta strošek tako velik, ali se ne bi dal zmanjšati?

Če bi bile strokovne službe v podjetjih to sposobne narediti, bi ekonomske enote, ki zdaj le živijo na količinskem obračunu, kmalu zaživele. V njih bi stekel živ pogovor o dohodku, o delitvi in o gospodarjenju. Delavsko samoupravljanje bi dobilo še večjo materialno osnovo. Prenehale bi parole: »V upravi nam režejo kruh!« ki jih je še vedno slisati. Delavsko samoupravljanje v nekaterih kolektivih nato ne bi bilo več nebogljencek, ki životari. Postalo bi živa resnica in tudi delavec bi našel njegovo vsebino. Posamezni modrijani iz vodstev podjetij, ki še vedno trdijo, da naš delavec nima dovolj zavesti, da bi lahko bil dober upravljalavec, bi ostali brez besed. Se celo na sistem bi se nehali izgovarjati in ga ne bi več krivili tudi za tisto, česar ni krivi!

Vreme

OD 4. DO 14. JUNIJA

Dež z ohladitvijo pričakujemo okrog 4. in 9. junija. V ostalem po večini lepo, vendar večini krajevne nevihte, predvsem okrog 7. in 12. junija.

Dr. V. M.

Demokratske odnose, ki bodo zgled in spodbuda

Da bi se v Zvezo komunistov vključevali ljudje, ki se odlikujejo s svojo zavestjo in predanostjo stvari socializma, z vnučenjem in poštovanostjo, z osebnim zgledom v vsakdanjem življenju in dela, z odnosom do ljudi itd., je treba ustvarjati in poglobljati v Zvezi komunistov takšne demokratske odnose, ki bodo zgled in spodbuda za razvijanje demokracije v družbi.

(Iz smernic za predkongresno aktivnost komunistov)

Zavest in predanost stvari socializma se ne kaže v besedah, temveč v dejanjih. Nekdo ima lahko polna usta poveljevanja samoupravljanja,

komunistov duše iniciativno delovnih ljudi in s svojimi demokratskimi in nesocialističnimi dejanji kršijo socialistične družbene odnose in zavirajo razvoj samoupravljanja. Je med drugim rečeno v smernicah za predkongresno aktivnost Zveze komunistov.

Nekatere naše osnovne organizacije Zveze komunistov neredko grešijo, ker presoja-jo moralno-politične kvalitete člana samo po tem, kakšnega se posameznik kaže z besedami. To lahko poraja dvoje posledic: bodisi da trpimo v Zvezi komunistov človeka, ki tega ni vreden, kar s svojimi dejanji zanika tisto, kar ima stalno na jeziku; bodisi da spregledamo človeka, ki ima vse pogoje za sprejem v Zvezo komunistov, pa tega ne opazimo, zlasti se, če tak človek ne govori dosti o sebi. Zato ni čudno, če tu pa tam zastajajo pri sprejemanju novih članov, ker preveč ocenjujemo ljudi po tem, kaj sodijo o sebi sami, namesto da bi o njihovi zavesti in predanosti govorila dejanja, vse njihovo življenje. Ljudi, ki imajo pogoje za sprejem v Zvezo komunistov, je treba iskati v boju za večjo produktivnost, odkrivajmo jih med pobudniki naprednih rešitev v organizaciji samoupravljanja med ljudmi, ki so zgled novih odnosov, med bojevniki proti samovolji itd. Ne ocenjujmo ljudi samo po tem, kako sami sebe deklarirajo, ne glede na to, kako sodi o njih okolica, kakšen ugled imajo. Ako vidimo, da skraj vsa okolica slabo sodi o tem ali onem članu, potem se res treba vprašati, kaj je z njim, ali morebiti res ni prišel v Zvezo komunistov pomotoma ali pa prezgodaj. Član, ki se odlikuje ne le z vzkljki živel socializem! temveč tudi z osebnim zgledom v vsakdanjem življenju, in to vsepovsod — na delovnem mestu, v družini, med prijatelji itd. — uživa zaupanje pri ljudeh.

»Mnoge subjektivne slabosti,« je rečeno v smernicah, »v zvezi s pripravljanim in sprejemanjem novih članov v Zvezo se vedno preveč oparjavljamo z objektivnimi težavami. Ni dovolj naporov, da bi včlanili v nekatere kolektivih čimveč neposrednih proizvajalcev, čimveč delav, zlasti delavk. V nekaterih organizacijah Zveze komunistov obstajajo pojmovanja, ki podcenjujejo možnost sprejemanja kmetov — individualnih proizvajalcev, kakor tudi kmetijskih delavcev in delavk v Zvezo komunistov.«

Ko pripravljamo ljudi na sprejem v Zvezo komunistov, jim moramo pravilno pojasniti vlogo Zveze v novih pogojih. Marsikdo si še zmerom predstavlja osnovno organizacijo kot celico v stalinskem smislu ko je moral biti komunist čimbolj vesten, urad-

Veliko drevo se je podrla, omahnilo je v 74. letu svojega življenja. V petek so na veliki grmadi iz dišee sandalovine zazgali truplo predsednika indijske vlade. Pepel Nehruja so v Allahabadu vrgli v vodo, tam kjer pridejo skupaj tri svete reke Džamna, Ganga in Savašči. Ganga je nesla pepel čez vso Indijo, deželo, ki jo je tako ljubil.

Ko so ga pred nekaj leti vprašali, v katerem spominu bi želel ostati zapisan pri ljudeh po svoji smrti, je Nehru odgovoril: »Če bi kdo razmišljal o meni, bi želel, da bi rekel: To je bil človek, ki je z vsem srcem in dušo ljubil Indijo in indijsko ljudstvo.«

Te besede bodo vklesali v spomenik, ki mu ga bodo postavili na Radžgatu, nedaleč od spomenika, posvečenega Gandhiju. Indijski spomeniki so skromni, Indijci ne hranijo posmrtnih ostankov svojih prednikov, ohranijo le spomin na svoje drage.

Nehru bo dolgo živel v spominu Indijcev. Bil je iz bogate braminske hiše, a je bil vedno blizu svojim ljudem. Čeprav je bil ateist, je indijska nacija s pravo pobožno vero pričakovala od njega rešitev v vsakem kritičnem trenutku svoje zgodovine. Često je porabil cele ure, da je rešil kak navidez tako skromen problem: zagotoviti vodo majhnemu predmestju Kalkute.

Bil je predstavnik velike države, vendar se je vedno zavzemal za pravice malih. Nehru je bil eden najbolj prepričanih pobornikov politike mednarodnega sodelovanja, sožitja. To je bilo popolnoma v

duhu stare indijske filozofije. Gandhi je priporil Indiji neodvisnost brez nasilja. Nehru je skušal ta princip uveljaviti v mednarodnih odnosih sploh.

Zeel je mir s Kitajsko, vendar je doživel težka razočaranja. Leta 1954 sta Nehru in Ču En Laj podpisala v New Delhiju deklaracijo

Nehruja ni več

o petih principih »panč šilak«, vendar so ga prav Kitajci izdali. Osem let pozneje so kitajske čete vrle čez Himalajo na ozemlje Indije. Še danes se niso umaknile.

Za Nehrujevega naslednika so te dni izvolili Satrija, dosedanjega ministra brez listnice. Satri pooseblja indijsko sredino, prav zato je bil sprejemljiv tudi za levo in desno. Njegovo ime se ni čisto čitalo, moral si ga bo šele ustvariti.

Naloga, ki ga čakajo, pa ne bodo lahke. Indija je angažirana kar na dveh frontah, na Himalaji meri svoje moči s Kitajsko, s Pakistanom pa ima nerešen spor zaradi Kašmira.

PRIJATELJSKI OBISK NA FINSKEM

V ponedeljek je prispel na Finsko na prijateljski obisk predsednik Tito. To je prvi obisk našega predsednika na evropskem Severu. V razgovoru s finskih novinari je

Tito nedavno omenil, da je že bil na Finskem, in sicer leta 1917, ko je kot vojni ujetnik pobegnil iz Petrograda. Leta 1938 je z letalom potoval iz Pariza v Moskvo, letel je čez Švedsko, v Moskvo se je nato vrnil z ladjo do Danske, nato pa čez Finsko.

Ceprav sta obe deželi geografsko zelo daleč druga od druge, je med Jugoslavijo in Finsko vendar veliko stičnih točk. Obe državi sta se pojavili na evropskem političnem zemljevidu po prvi svetovni vojni, Finska leta 1917, Jugoslavija leto pozneje. Obe sta po zadnji vojni impresionirali svet s svojo gospodarsko obnovo, obe napredujeta sedaj s hitrimi koraki naprej.

Predsednik Kekkonen je dejal, da je bila Finska most med Vzhodom in Zahodom. Ali velja to tudi za Jugoslavijo? — so vprašali finski novinarji.

Veliko se je hodilo čez ta most! — je z nasmehom dejal predsednik Tito na koncu razgovora.

Tito se bo 7. junija vrnil domov, konec tega meseca pa bo odšel na uradni obisk na Poljsko. Generalni sekretar Združene delavske poljske partije je pred osmimi leti obiskal našo državo, predsednik Tito bo zdaj vrnil ta obisk. Tako se utrjujejo stara prijateljstva.

Predsednik Jugoslavije je sedaj na mostu, ki veže dve državi: Finsko in Jugoslavijo. Ta most smo šele začeli graditi, ko bo gotov, bo še bolj zblizal dve državi na obeh koncih Evrope, omogočil bo, da se ustvarijo še bolj iskreni odnosi med dvema narodoma.

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

nja, medtem ko v svojih postopkih, v odnosu do soglednih organov samoupravljanja ravna v popolnem nasprotju s svojo deklarirano prizreznostjo takemu socializmu, kakršen je naš. Toda ta naš socializem terja spoštovanje človekovih pravic, predvsem pa neodtujljive pravice do samoupravljanja. Če torej komunist v nasprotju s tem, kar ima stalno na jeziku, ne spoštuje odločitev samoupravnih organov, ako misli, da je njegova vloga, da razsoja o tem, kaj je dobro in kaj ni, da predpisuje in ukazuje, namesto da bi se vključil v demokratski boj mnogi in tam pokazal prepričljivost svojih stališč, pač ni komunist. Takoga je čas prerasel.

»Takšni člani ne morejo ostati v Zvezi komunistov, kakor tudi ne tisti, ki uveljavljajo svoje egoistične interese v škodo drugih delovnih ljudi in interesov skupnosti, ki birokratsko, na videz v imenu enotnosti in krepitev vodilne vloge Zveze ko-

niško pedanten izvrševalec direktiv višjih organov. Takim ljudem je treba povedati in seveda tudi v praksi pokazati, da se v Zvezi komunistov razvijajo takšni demokratski odnosi, ki so — kot je rečeno v smernicah — zgled in spodbuda za razvijanje demokracije v družbi. Pri nas razvijamo in utrjujemo pravice in dolžnosti člana Zveze komunistov v smislu šele večje možnosti, da aktivno in kar najbolj neposredno sodeluje v izgrajevanju politike in sklepov svoje organizacije in forumov, da se svobodno izraža o vseh družbenih, političnih in idejnih vprašanjih, s čimer je treba razumeti tudi njegovo večje poglobljanje v probleme, večjo dejavnost in neposredno osebno

odgovornost. Čas, ko se je moral ravnati komunist predvsem po direktivah in manj po lastni glavi, je že preteklost, preteklost, ki je bila v večji meri last nekaterih drugih partij, medtem ko si je naša Zveza komunistov dovolj zgodaj priborila pravico, da misli s svojo glavo. Kot je bila Zveza kot celota odločno proti temu, da bi jih od zunaj vsiljevali recepte, po katerih se mora ravnati, tako je bil tudi znotraj nje čedalje močnejši poudarek na uspešnosti vsakega posameznega člana. Zlasti v pogojih družbenega samoupravljanja je težišče na razvijanju organizacijskih oblik in metod dela, da bi bili komunisti usposoblje-

- ni za samostojno dejavnost
- in odgovornost v vsakdanjem
- njem idejno-političnem boju.

J. B.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

Ameriški list zahteva odstranitev bonnskega ministra. Znan ameriški komentator Sulzberger je svetoval bonnski vladi, naj odstrani iz vlade ministra Seehofera. Ta je nedavno izjavil, da pripadajo Sudeti pravno še vedno Nemčiji in da se jim ta ni odrekla. Nemčija uradno še ni odpovedala minchenškega sporazuma.

Izpuštili so generala. Da bi si okrepila svoj omanjani položaj, je južnovietnamska vlada izpuštila štiri generala, ki so jih zaprli konec januarja, ko je izvedel general Khan državni udar in prevzel oblast. Generali so morali prisesti, da se bodo borili za »rešitev domovine pred komunistično«.

Estenssoro je tretji predsednik Bolivije. Na zadnjih predsedniških volitvah v Boliviji je bil izvoljen Victor Paz Estenssoro. Opozicija je skušala njegovo izvolitev onemogočiti, sklenilo se na ustavo, po kateri ni možna tretja izvolitev, vendar ni uspela.

Stambolić se je vrnil iz Indije. Predsednik ZIS Petar Stambolić, ki je zastopal našo državo na pogrebu pokojnega Nehruja, se je vrnil v Beograd v Indiji ga je med drugim sprejel tudi predsednik Indije Radakrišan.

Kitajski diplomat zaprosil za azil. Predstavnik diplomatske misije v afriški državi Burundi Ting je zaprosil za politični azil v ameriškem veleposlanstvu v Usamburi. Ta je že odločil v neko tretjo državo.

Voditelj laburistov za nov vrhunski sestanek. Harold Wilson sodeluje v Moskvi teren za nov vrhunski sestanek. Ta naj bi bil po britanskim in ameriškim volitvah. To je inicijativa britanskih laburistov, vendar se o tem predloži zaenkrat le malo govori v svetu.

Važen posvet na Havajih. V Honoluluju je bilo posvetovanje o položaju v Jugovzhodni Aziji. Udeležili so se ga najboljši višnji predstavniki ameriške vojske, na posvetovanju sta bila tudi ameriški zunanji minister Dean Rusk pa ameriški veleposlanec v Južnem Vietnamu Cabot Lodge. To kaže, kako resen je položaj v tem delu Azije.

Izvirna belokrantska kola na nedeljskem jurjevanju v Črnomlju — ne zamudite!

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Stališča republiškega in prosvetno-kulturnega zbora skupščine SRS glede razvoja šolstva do leta 1970 zaslužijo, da jim posvetimo malo več pozornosti. Čeprav smo o njih že poročali, je potrebno, da pojasnimo še nekaj konkretnih stališč, ki nas navdajajo z optimističnimi pričakovanji, seveda, če bomo sprejela stališča tudi uresničili v življenju. Na prvem mestu je stališče, da je do leta 1970 treba zagotoviti potrebne pogoje, da bi učenci vpisane generacije praviloma lahko uspešno dovršili osnovno šolo. V stališčih je nakazana tudi naloga, da je treba znižati izdatki pouk na najmanj eno in pol izmene. V večjih središčih je treba omogočiti, da bi večina otrok lahko celodnevno bivala v šoli. Zagotoviti je treba tudi brezplačnost učbenikov in malic.

Stališča se dotikajo tudi problemov šol druge stopnje, posebnih šol in višjih šol ter raziskovalnega dela v šolstvu. Rečeno je, da je treba ustvariti potrebne pogoje za kvalitetno delo tudi te vrste šol. Učne načrte, predmetnike in študijske zahteve je treba bolj prilagoditi družbenim zahtevam in objektivnim možnostim. Učenemu osebjem je treba ustvariti ustrezno materialno stimulacijo. Zagotoviti je treba sredstva, ki bodo omogočala sodoben pouk. Pospesevati je treba investicije za izgradnjo učnih prostorov, laboratorijev, delavnic, telovadnic in drugih objektov.

Prvi dokaz, da ne bo ostalo samo pri stališčih, je sklep odbora republiškega zbora za proračun o spremembah v republiškem proračunu. Rebalans, ki bo šel predvsem v korist šolstva, kulture in sploh družbenega standarda, znaša okrog 1200 milijonov dinarjev. Sredstva torej niso velika. To je samo eden izmed praktičnih ukrepov, da uresničimo sedanjo politično smer — spremeniti strukturo investicij v korist gospodarskih

dejavnosti. Pričakujemo, da bodo šle po tej poti tudi občinske skupščine, zlasti tiste, kjer je gnotni položaj šolstva zelo kritičen.

Na seji organizacijsko-političnega zbora republiške skupščine so razpravljali o samoupravljanju, formiranju in delitvi dohodka v državnih organih. Poročilo o tej problema-

IZBOLJŠATI POGOJE ŠOLSTVA

tiki je podal predstavnik republiškega izvršnega sveta dr. Pavle Rozman. Med drugim je dejal, da bodo novi procesi v upravi kmalu dobili tudi svojo zakonsko osnovo. V Sloveniji se že dalj časa ne sprašujemo več, ali preiti na novi sistem ali ne, pač pa odločno zahtevamo, da je potrebno v praksi do kraja uresničiti načela samoupravljanja in delitve po delu. V tem pogledu so marsikje že zabeležili lepe uspehe. Stevilni so primeri, da so organi že začeli odkrivati prikrita notranje časovne in materialne rezerve in jih aktivirati.

Tovariš Tito je ob obisku sejma tehnike v Beogradu med drugim izjavil, da je ta priditev pomembna za našo deželo, ker omogoča proizvajalcem, da se na njem srečajo in pogovarjajo. Sejem nadalje omogoča tujcem, da vidijo naše izdelke in spoznajo naše možnosti za menjavo z njimi.

Socialno-zdravstveni zbor republiške skupščine je, ko je razpravljal o rehabilitaciji invalidov, menil, da rehabilitacije ne smemo tretirati z ozkih socialno-humanitarnih pozicij. Rehabilitacija pomeni močan eko-

nomski činitelj, čigar namen je vključiti čimveč invalidnih občanov v redni proizvodni proces. — Na seji so obravnavali tudi zdravstveno varstvo žensk in otrok. Med drugim so razpravljali tudi o predlogu za podaljšanje porodniškega dopusta na eno leto.

Gospodarski zbor republiške skupščine je obravnaval stanje v gradbeništvu. Ugotovil je, da ta pomembna veja našega gospodarstva zaostaja za splošnim gospodarskim razvojem, zlasti za industrijo, kar ima že sedaj negativne posledice, v prihodnosti pa lahko postane to še pomembnejša ovira v razvoju vsega gospodarstva. Ko so naštevali, v čem se kaže to zaostajanje, so navedli slabo opremljenost, najnižji nivo mehanizacije, močno zaostajanje industrije gradbenega materiala itd.

Jugoslovanski izvoz je v aprilu je znašal po vrednosti 21,5 milijarde deviznih dinarjev ali za 2,9 milijarde več, kakor v lanskem aprilu. To je že kar lep uspeh, ki pa ga zmanjšuje dejstvo, da se je v tem mesecu (in to velja tudi za prejšnje mesece) občutno povečal uvoz, celo bolj kot izvoz.

Kot gost državnega sekretarja za narodno obrambo generala armije Ivana Gošnjaka je te dni prispel na obisk v Jugoslavijo minister za narodno obrambo maršal Sovjetske zveze Rodion Malinovski. Sovjetska vojaška delegacija, ki vrača obisk JLA, ostane v Jugoslaviji deset dni.

V Suvi Reci pri Prizrenu je te dni začela obratovati tovarna tehnične gume Balkan. Tovarna, ki je prvi industrijski objekt v teh krajih, bo do konca leta izdelala 60.000 metrov transportnih gumijskih trakov, nad 2000 metrov ploščatih jermenov in kakih 22.000 kg tesnilnih plošč. V ta objekt, pomemben za jugoslovansko industrijo, so investirali približno milijardo.

S 4 novimi stroji – tretjino večja proizvodnja

Novolesova tovarna vezanih plošč v Straži bo letos dobila 4 nove stroje. Veljali bodo približno 116 milijonov din. Z njimi bodo povečali vrednost proizvodnje od dosedanjih 620 na 800 milijonov dinarjev. Inž. Mirko Pečar iz Novolesa je v razgovoru nanizal nekaj misli o sorazmerno majhni investiciji, ki se bo bogato obrestovala.

— Vaša tovarna je bila zgrajena pred dobrimi 4 leti. Kako to, da že zdaj začnete z rekonstrukcijo?

— Ze ko smo jo gradili, smo upoštevali možnosti razvoja ter prostore in opremo uredili tako, da se lahko proizvodnja poveča za 50 odst. Do zdaj smo delali po 4000 kubikov vezanih plošč, 600 do 800 kubikov panela, 260 kubikov furnirja za sedeze in po 150 kubikov furnirja v listih. Vezane plošče so pomemben proizvod za izvoz, pa tudi domača industrija jih veliko porabi za izdelke, ki jih prodaja na tujih tržiščih. Zato smo se odločili, da zmogljivost povečamo.

— Skoraj vsako leto so težave v obrtni in bukovno hlodovino. Ali ne bo še težje odslej, ko bodo zmogljivost večje?

— Ne bo tako hudo, kot je videti. S pametno distribucijo bomo lahko iz gozdov na našem področju dobili 80 odst. potrebnih surovin. Preostalih 20 odst. pa bomo iskali izven ožjega področja, najbrž na Gorjancih, v gozdovih KGP Brežice ali v onih iz SRH, ki težijo na to stran, ker na hrvaški ni prometnih zvez za transport.

— Zdaj pa, prosim, naštej in na kratko opiši stroje, ki jih boste kupili!

— V juliju bomo začeli montirati novo, najmodernejšo sušilnico vrste Diesse-Trockner, ki bo imela še enkrat večjo zmogljivost kot dosedanja. Izdelalo jo bo podjetje Zičnica iz Ljubljane, stekla pa bo konec avgusta. Velja za 35 milijonov, 5 milijonov pa bo treba odšteti za napeljave. Naslednji

stroj je prečni spajal, kupljen v Švicah. Z njim bomo zelo povečali kvaliteto vezanih plošč, ker onemogoča preklon furnirskih listov na površini plošč. Stal bo 2. do 22 milijonov, zahtevak za kredite pa je že vložen pri Jugobanki. Trovaljčna brusilica je tretji stroj. Ta bo delovni postopek poenostavila in skrajšala, ker hkrati brusi obe ploskvi vezane plošče in jih pri brušenju ne bo treba vračati kot doslej, ko smo

rekonstrukcijo bomo povečali proizvodnjo vezanih plošč za 1500 kubikov na leto, vse pa bo lahko tudi izvozili! Nam je zadovoljen pojasnil inž. Mirko Pečar

dinarjev. S to opremo — skupaj bo veljala približno 116 milijonov din — bomo lahko naredili 1500 kubikov vezanih plošč več, kar je za 220 milijonov dinarjev vrednosti.

— Ali bo nova strojna oprema omogočila večji izvoz?

— S to rekonstrukcijo se bo, kot sem že povedal, povečala proizvodnja vezanih plošč za 1500 kubikov na leto. Lahko jih bomo izvozili v celoti, razen tega pa se bo povečala proizvodnja furnirja, tako da bomo mogli narediti na leto po 500.000 kosov šivanih furnirskih zabojev. Le-te bomo prav tako lahko v celoti izvozili, če bodo naš izvozniki to omogočili. Za vezane plošče bi dobili 180 milijonov lir, za šivane zabojne pa približno 100.000 dolarjev.

M. J.

Prijetno presenečenje v Čateških Toplicah

Ekipa Geološkega zavoda SRS iz Ljubljane je konec maja v Čateških Toplicah pri vrtnanju, ki ga opravlja v okviru načrtnih geoloških raziskav, naletela na nov, zelo močan vrelec termalne vode. Vrelec so odkrili v globini 332 metrov. Na sekundo daje 15 litrov vode, ki je topla 58 stopinj in ima 5 atmosfer pritiska. Novi vrelec je za bodoči razvoj znana zdravilišča v Čateških Toplicah izrednega pomena, saj je zdaj skupaj z dosedanjimi vrelecji zagotovljene dovolj termalne vode, tako za zdraviliško-turistične namene, kot tudi za potrebe toplih gred, ki jih je pri zdravilišču zgradila KZ Brežice. Naravni pritisk termalne vode v novem vrelecju bo omogočil izkoriščanje brez črpalk, kar pri dosedanjih vrelecjih ni bilo mogoče. Kolikšnega pomena je to, lahko presodimo, če upoštevamo naložbe, ki so potrebne za nakup črpalk in porabo električnega toka za črpanje, saj bo oboje v tem primeru odpadlo. Investicijska izgradnja Čateških Toplic, s katero so v zdravilišču že pričeli, je torej toliko bolj utemeljena.

Kmetje - kooperanti v združnih svetih

14. junija bodo kmetijski proizvajalci v novomeški občini izvolili svoje samoupravne organe. To so prve volitve, na katerih bo uveljavljena pravica zasebnega kmeta do soupravljanja v družbenem kmetijskem gospodarstvu, s čimer bo tudi uresničeno pomembno določilo nove ustave.

Na področju novomeške kmetijske zadruge bodo kmetijski proizvajalci iz svojih vrst izvolili deset svetov zadržnikov v ustreznih desetih proizvodnih okoliših. Ti organi bodo skupaj šteje 138 članov, v njih pa bo kar 80 odstotkov zasebnih kmetovalcev oziroma kooperantov. V šestih obratih zadruge bodo izvolili skupen svet delovnih enot, ki ga bo sestavljalo 80 za-

poslenih. V višji samoupravni organ, združni svet, ki bo šteje 45 ljudi, bo izvoljenih 27 odstotkov kmetov in 73 odstotkov zaposlenih v kmetijski zadruzi. Po statutu kmetijske zadruge je najvišji organ zbor združnikov, ki ga lahko skličejo po potrebi, sicer pa vsaj enkrat letno.

Gotovo je vsak izmed navedenih organov voljen s povsem določenim namenom. Kakšne naloge in kakšne pravice ima, je določeno v statutu, in sicer v duhu ustavnih določil. Deloma so naloge in pravice teh organov razvidne tudi iz tega, za katero področje so izvoljeni in kdo jih sestavlja.

Nedvomno je pri vsem tem najvažnejše, da gre za vključitev zasebnih kmetov v samoupravne organe. To je prav gotovo posledica razvoja na tem področju v zadnjih

letih. Kmet je namreč postal v proizvodnem sodelovanju pomemben delovni partner. Ker pa mora kmet kot kooperant najti v kmetijskem programu konkretne možnosti svojega vključevanja v naprednejši razvoj, je nujno, da tesneje sodeluje z družbenimi organi, da z njimi soupravlja. Le tedaj, če bo z dušo in telesom kot aktiven proizvajalec navezal vse možne stike s socialističnim sektorjem, bo lažje našel rešitev za lastni napredek, bo več pridelal in lažje živel.

Ustavna načela dajejo kmetu velike pravice pri soupravljanju kmetijske organizacije, vendar pravi posebno določilo statuta kmetijske zadruge, da imajo volilno pravico in so lahko voljeni v združne organe le tisti, ki so že sklenili pogodbo o sodelovanju z zadruzo, predvsem pa tisti, ki so trajni kooperanti. Merilo za pravico do upravljanja v zadruzi so predvsem vloženo delo pri zasebnih proizvajalcih in plodovi tega dela. — Vse to pa velja seveda za člane vseh naših združ in ne samo novomeške.

DOLENJSKA NA PROSPEKTU

Te dni je prišel iz tiskarne dolgo pogrešani in že pred leti napovedani turistični prospekt Dolenjske. V 30.000 izvodih ga je izdala Dolenjska turistična zveza v Novem mestu, osnutek zanj pa so pripravili sodelavci ljubljanske agencije »Kompas«.

Prospekt predstavlja v slikah in s potrebnim tekstom v slovenskem, angleškem, italijanskem in nemškem jeziku vse glavne turistične

znamenitosti med kočevskim Rogom, Posavjem in Kolpo, Z vrsto barvnih in črno-belih fotografskih reprodukcij, ki so jih prispevali Mally, Romih, Paulič, Bar, J. Čop, Staut, Šetinc, Kranulec, TD Črnomelj in PD Senovo, je zaobseženo res vse, kar je za Dolenjsko turističnega pomena: kraji, ljudje in njihovi običaji, pejsaži, rekreacijski centri za oddih v vseh letnih časih, kulturne in zgodovinske znamenitosti ter ostalo. Na notranji strani je pregledna turistična karta, ki s posebnimi znaki govori o zanimivostih v posameznih predelih.

Dolenjska na prospektu bo nedvomno važen pripomoček tako domačim kot tujim turistom. Odveč je posebej poudarjati, da je prospekt namenjen predvsem tujcem, ki jih prihaja k nam vedno več. Odveč bi bilo govoriti tudi o njegovem pomenu; dobro vemo, kolikokrat smo tarnali, kako pomanjkljiva je turistična propaganda pri nas. Prav gotovo pa ta prospekt še ne bo rešil vseh problemov, da sirsavno se je z njim ugled turizma na Dolenjskem možno povečal.

BELA KRAJINA vas vabi na jurjevanje v Črnomelj – pridite!

BREŽICE: na kandidatnih listah precej žensk in mladine

V občini Brežice bodo v nedeljo zaključeni predvolilni sestanki delavskih svetov in zbori delovnih skupnosti. Samoupravne organe bodo volili tudi v brežiški bolnišnici, Zdravstvenem domu, Čateških Toplicah in komunalnih dejavnostih. Priprave na volitve lepo potekajo. Na listah kandidatov je precej žensk in mladine in skoraj povsod je opaziti zdravo težnjo po spremenjenem sestavu teh organov. Med prvimi bodo volili v Agroservisu in Opekarni (8. junija), večina

delovnih organizacij pa je razpisala volitve za 12., 13. in 14. junij.

Na zborih delovnih skupnosti so člani razpravljali o stanovanjih, osebnih dohodkih in skrajšanem delovnem tednu. Lotili so se torej problemov v zvezi s standardom, ki doslej marsikje niso imeli prostora na dnevnih redih sestankov. Naloga vodstva kadra in organizacij v podjetjih je, da podpro težnje delavcev in v okviru možnosti izpolnijo njihova pričakovanja.

Livarstvo Dobova bo izdelovalo ohišja za elektromotorje

Prvo četrtletje 1964 je bilo za obrtno podjetje Livarstvo Dobova kar uspešno. Predvideni plan so presežli za 15 odst. Podjetje je v stiski zaradi pomanjkanja obratnih sredstev. Naročil ima dovolj tudi za naprej. Izdelovali bodo ohišja za elektromotorje za tovarno Rade Končar v Zagrebu. S svojimi izdelki oskrbuje Livarstvo Dobova predvsem rudnike in tudi ostala večja podjetja. V dveh letih obstoja se je v podjetju

izučilo 8 vajencev in letos ob zaključku šolskega leta namerava sprejeti v uk še dva ali tri. Delo je težko in marsikdo že po nekaj urah pobezne. Kdor je bolj vztrajen, se na delo privadi in potem tudi ostane v tem podjetju. Med zaposlenimi so sami domačini. Njihovi osebni dohodki se zvišujejo. Najnižji osebni dohodek je 26.000 dinarjev, povprečni osebni dohodek pa znaša 35.000 dinarjev.

KEMO-OPREMA prvič na sejmju

Na gospodarskem razstavišču so te dni pripravili sejem domače kemične industrije, na katerem prikazuje nekaj svojih izdelkov tudi

»Kemo-oprema« iz Trebnjega. V trebanjskem podjetju so v ta namen izdelali polindustrialni reaktor s kondenzatorjem, ki mu poseben variator omogoča poljubno število obratov. Taka naprava je bila prvič izdelana pri nas in pomeni pomembno novost za jugoslovansko kemično industrijo. Razen tega so iz Trebnjega pripeljali nekaj izdelkov novejšega tipa, tako sistem ventilnih akcij, nerjavne črpalke za kisline in nerjavne ventile za kemično industrijo. Poleg teh izdelkov je »Kemo-oprema« prispevala nekaj povečanih fotografij, ki prikazujejo nekatere od objektov, ki jih je trebanjski kolektiv postavil in opremil širom po domovini. Udeležba na sejmju pomeni za mlado trebanjsko podjetje izreden uspeh, saj se s tem »Kemo-oprema« tudi prvič pojavlja pred javnostjo v večjem obsegu.

Prvi jugoslovanski sejem lova in ribolova

V prostorih Novosadskega sejma bo od 12. do 20. septembra prvi jugoslovanski sejem lova in ribolova. Na sejmju bo več razstav, na katerih bodo prikazali razne lovske trofeje, živo divjad, lovske pse, staro orožje in opremo ter umetniške fotografije. Zanimiva bo tudi razstava sladkovodnega in športnega ribolova, na kateri bo prikazan prerez teh dejavnosti pri nas. Predsednik prireditvenega odbora je Geza Tikvič, predsednik odbora za gospodarstvo v zveznem svetu zvezne skupščine SFRJ.

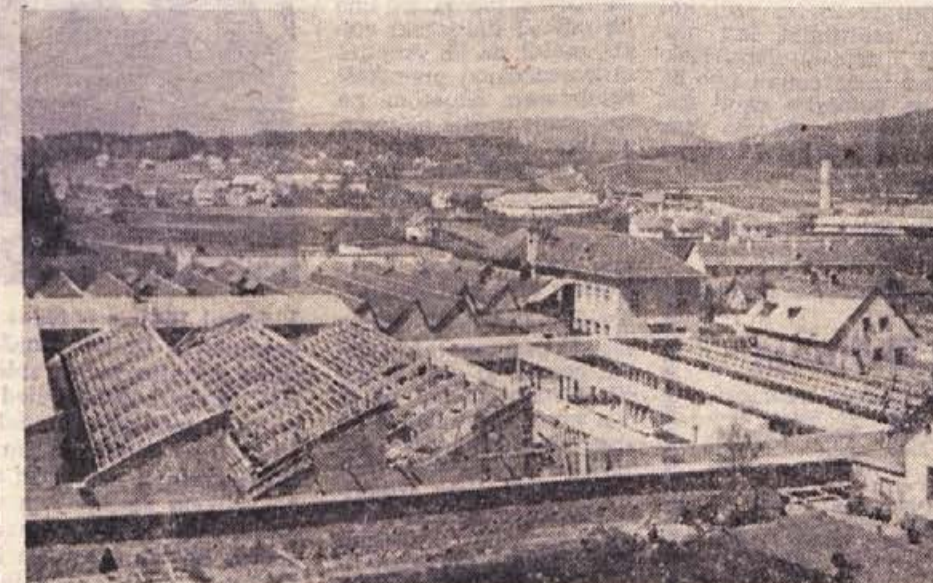
cijsko-političnega zbora skupščine SRS, na kateri bodo poslanci razpravljali o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunu SRS za 1964 in o predlogu zakona o zaključnem računu republiškega proračuna za leto 1963.

Na svoji 11. seji pa bo jutri razpravljala republiški zbor skupščine SRS o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah republiškega proračuna za 1964 in o zaključnem računu republiškega proračuna za 1963. Na dnevnem redu je tudi razprava o finančnem načrtu sklada SRS za šolstvo za leto 1964 in razprava o zaključnem računu tega sklada za lansko leto. Predložen bo tudi zaključni račun družbenega investicijskega sklada SRS za leto 1963 in predlog zakona o pedagoški akademiji v Ljubljani.

TA TEDEN V SKUPŠČINI SR SLOVENIJE

Včeraj je zasedal v Ljubljani odbor za organizacijsko-politična vprašanja Republiškega zbora in obravnaval zaključni račun sklada SRS za negospodarske investicije za leto 1963, finančni načrt tega sklada za 1964, zaključni račun dodatnih sredstev za gradnjo sodnih poslopij v lanskem letu in finančni načrt za taka sredstva v letošnjem letu. — Včeraj je bila tudi seja začasnega odbora za proračunski sistem organizacijsko-političnega zbora, ki je delno skupaj z odborom za organizacijsko-politična vprašanja obravnavala ista vprašanja.

Danes dopoldne pa je bila 2. seja začasnega odbora Socialno-zdravstvenega zbora, ki je razpravljala o poročilu Republiškega zavoda za socialno zavarovanje o zdravstvenem zavarovanju v naši republiki v lanskem letu. Jutri bo 11. seja organiza-

Bršlin — industrijski predel Novega mesta, čedalje bolj kaže svojo bodočo podobo: spredaj vidite nove in stare industrijske hale tovarne NOVOTEKS, v sredini TOVARNO USMERNIŠKIH NAPRAV kranjske Iskre, zadaj desno pa raste nova TOVARNA STEKLA -

Tovariš Miha Marinko, sekretar CK ZK Slovenije, med rudarskimi veterani na sestanku v Sallauminesu 19. maja 1964. Foto: Viktor Lapornik, Sallaumines

Miha Marinko med rojaki v Franciji

Dragi tovariš urednik, piševa vam veselo novice, da smo se pred osmimi dnevi, to je 18. maja, srečali z visokim in dragim gostom iz Jugoslavije. Med nami je bil tovariš Miha Marinko, sekretar CK ZK Slovenije, ki nas je obiskal po končanem 17. kongresu Komunistične partije Francije; le-ta je trajal v Parizu od 14. do 17. maja. Tovariš Marinko je vodil delegacijo Zveze komunistov Jugoslavije in je pri tem izrazil priložnost, da je prišel pogledat kraj, kjer je pred 40 leti delal kot rudar. Da smo bili nje-

govega obiska veseli, se razume! Sprejel ga je odbor Združenja Jugoslovancev v Pas-de-Calaisu in veliko drugih naših rudarjev v okolici. Pozdravil ga je tudi župan mesta Lens (48.000 prebivalcev) dr. Ernest Schlafner, ki je velik ljubitelj Jugoslavije. Tovariša Marinko je sprejel tudi župan mesta Sallaumines, ki se je pobratilo z mestom Trbovlje, bil pa je tudi na sedežu federacije KP Pas-de-Calais, ki je v Lensu. Navzoči so bili tudi generalni sekretar rudarjev Francije in vsi funkcionarji sindikata, KP in naštetih občin. Tovarišu sekretarju Marinko, ki so ga spremljali naš generalni konzul v Parizu Branko Jankovič ter drugi člani delegacije, so povsod privedili svečan sprejem. Na federaciji KP so mu podelili krasno rudarsko svetilko, na občini Sallaumines pa mu je župan Telle podaril na marmorni plošči kleččega rudarja s kladivom v rokah. Tovariš Marinko je bil vidno ginen in se je lepo zahvalil za vso pozornost.

Ženo, da tudi oni tako radi najdejo pot v najino domovino, v ta zemeljski raj, kakor pravijo oni Jugoslovanci.

Sprejmite vi in vsi prijatelji v domovini bratske in tovariške pozdrave!

Lens, 27. maja 1964

VASA

JOZE in ANI MARTINCIC

PRED PROSLAVO 20-LETNICE PARTIZANSKIH ARTILERISTOV

„Skozi cevi smo merili na sovražnika“

Miloš Jančič-Niko, politikomisar I. divizionu artilerijske brigade XV. divizije o svojih spominih na prve spopade — Partizanski topničarji so bili veliko več kot artilerija v običajnem pomenu besede, čeprav njihovo orožje ni bilo najboljšo — Dejstvo, da gre skupaj z enoto v napad tudi baterija partizanskih topov, je v moralnem smislu pomenilo prav toliko ali pa še mnogo več kot topniška pomoč, ki jo je baterija v spopadu nudila

— Niko, menim, da bi začela kar z bojem! Povej, kdaj si kot partizan artilerist nameril prvič kanon na sovražnika?

— Da bi začela z bojem, se strinjam, prej pa je kljub temu treba reči besedo ali dve o tem, kako smo bili partizanski artileristi ustanovljeni. Top je velika in težka stvar, stežka ga spraviš na polražaj, in preden ga nameriš, ga moraš imeti! Artilerijska brigada XV. divizije je bila ustanovljena takoj po kapitulaciji Italije. Naš divizion je bil formiran v Zabljici vasi pri Novem mestu, nakar smo odšli v Trebnje in tam brigado izpopolnili z moštvom in orožjem. V Trebnjem smo prevzeli topove nekdanje italijanske posadke in artilerijski oficirski kader bivše jugoslovanske vojske, ki je medtem prišel v partizane. V Trebnjem smo že postali artilerijska bojna enota.

Naš I. divizion je nato nekako v začetku oktobra odšel na področje Kostanjevice, kjer smo napadali Kostanjevico. II. divizion je odšel na področje Bučke, da bi nudil topniško podporo partizanskim enotam, ki so napadale na levem bregu Krke.

— Kako ste streljali na Kostanjevico?

— Merili smo neposredno, skozi cevi. Merilne instrumente so Italijani, preden so topove predali, večinoma uničili, zato je bilo orožje brez njih. Mi smo še kljub temu po partizansko znašli in poiskali cilj tako, da smo ga videli skozi cev topa pred polnjenjem. Imeli smo 2 bateriji 100-milimetrskih havbic in 1 baterijo manjših, 75-milimetrskih topov.

— In zadetki? Ali jih je bilo veliko?

— Kako ste artilleristi preživeli nemško ofenzivo, ki se je začela konec oktobra?

— Razumljivo je, da nismo zadeli z vsako granato, več nemških bunkerjev okoli Kostanjevice pa smo s polnimi zadetki le uničili. Ker ni bilo instrumentov, smo si razen z merjenjem skozi cev pomagali tudi z opazovalnicami. Le-te so nam javljale, kako zadevamo, da smo lahko delali korekture.

Pri Kostanjevici smo se zadržali do začetka nemške ofenzive. Medtem smo obstreljevali tudi nemško letališče v Cerkljah, nakar so nas Nemci napadli z letali. Čeprav je bilo takrat precej vroče, nam škoda na orožju niso naredili. Samo eno izmed naših havbic je zasula zemlja, ki jo je dvignila eksplozija letalske bombe.

— Kako ste artilleristi preživeli nemško ofenzivo, ki se je začela konec oktobra?

— Ko so začeli Nemci prodirati iz Kostanjevice proti Sentjurju, smo dobili naloge topove zakonspirirati. Orožja so bila za gorganske poti in strmine pretežka in bi oteževala premik. Na področju med Polomom, Šošicami in Zumberkom smo jih zakopali in se nato kot pehotna enota udeleževali bojev, ki jih je bojevala XV. divizija. Konje za vleko topov smo oddali v režo kmetovalcem in jih pri njih pozneje spet dobili nazaj. Lahko rečemo, da smo s kooperacijo v kmetijstvu začeli že 25 let prej kot naši združniki, kaj praviš? V nemški ofenzivi oktobra in novembra smo bili na položajih okoli Ruperč vrha in Birčne vasi, štab brigade pa je bil na Uršnih selih.

— Kdaj ste vnovič postali artilleristi?

— Točnega datuma se ne spominjam, vem pa, da nismo bili dolgo pehota. Topovi so bili zakopani morda kak mesec, nato smo jih odkopali, očistili in sestavili, šli k našim »kooperantom« po konje, in že smo bili spet artileristi! II. divizion, ki je med nemško ofenzivo operiral onstran Krke, se nam je pridružil. Odšli smo v Suho krajino na področje okoli Jame, Stavče vasi in Lašč in se tam dlje zadrževali. Odhajali smo v skupne akcije z ostalimi enotami. S topovi smo sodelovali v napadu na Zdenso vas, na Tržišče, dvakrat smo napadali Stampetov most, napadali smo Trebnje, Kočevje, sodelovali v bojih pri Občinah itd. To so akcije, ki se jih spominjam in je v njih sodeloval I. divizion.

— Rad bi slišal tvojo sodbo o podvigih, ki jih je izvajala partizanska artilerija?

— Pošteno povedano: kot partizanska enota je svoje bojne naloge častno izpolnjevala! Borili smo se s topovi in težavami! Težko je presoditi, koliko naporov stane premik topa v partizanskem vojskovanju, ko se bojišče tako hitro izpreminja, ko je oskrba s strelivom slaba, ko ni instrumentov ne izvežbanega kadra za službo orožju, ko sopeš v strmi breg ter s konji in z rokami vlečeš top na novi položaj itd. K temu moraš dodati še to, da so bili topovi, ki smo jih odvzeli italijanski vojski, takšni, da jih vkoplješ in le redkokdaj premikaš! Kljub vsem naporom pa smo svoje orožje neizmerno ljubili in ga reševali iz še tako težkih situacij. Kolikor se spomnim, smo samo enkrat, to je bilo med pri Strugah v Suhi krajini, izgubili 1 top, ki je prišel v roke sovražniku.

Prav toliko in še mnogo več kot naši topovi in vojska pomoč, ki smo jo nudili ostalim enotam, pa je bila vredna morala, ki je spremljala enote v boj, kadar smo v njem sodelovali s svojim orožjem artileristi. Lahko rečem, da mnogih utrjenih postojank brez sodelovanja artileristov ostale enote s pehotnim orožjem ne bi mogle osvojiti.

● Iz artilerijske brigade
● XV. divizije se je v ju-

- niju 1944 v Dol. Toplicah formirala I. slovenska artilerijska brigada
- NOV in POS. Velika svečanost, ki bo 6. in 7. junija v Dol. Toplicah, najproslavi ta pomembni dogodek. Kmalu po ustanovitvi I. SAB sem odšel na Primorsko in v bojih artileristov nisem več sodeloval. Več kot 300 partizanskih topničarjev, ki so prijeli svojo udeležbo in se bodo po tolikih letih spet vrnili na področje, kjer so se nekaj borili s sovražnikom, uporabljajo višje vojno tehniko, želim, da bi se kot naši gostje dobro počutili!

MILOŠ JAKOPEC

Izvirna belokranjska kola na nedeljskem jurjevanju v Črnomlju — ne zamudite!

V jeseni 1943 je — tedaj že na 300.000 mož narasla NOV Jugoslavije, zlasti po kapitulaciji Italije — naša vojska kot zavezniški partner po vsem jugoslovanskem ozemlju začela splošno ofenzivo proti nemškemu okupatorju. Takrat je XIV. divizija dobila med drugim nalogo, da hitro prodre do tržaške proge in uničuje mednarodno železniško progo Dunaj — Trst, po kateri so Nemci hiteli na pomoč svojim enotam v Italijo, kjer se je 9. oktobra 1943 pri Neaplju izkrcala V. ameriška armada. Morala je uničiti tudi močno utrjeno posadko na velikem železniškem viaduktu pri Borovnici, na Stampetovem mostu, nato pa minirati tudi sam most. — Tudi tale partizanski top je moral prav v neposredno bližino glavnega bunkerja na mostu. Ko je dajal komandant Daki (na sliki prvi za ščitnikom topa) povelje, da bi topničarji nanaglooma potegnili svoj top po čistini, so ga borci malo zaskrbljeni pogledovali. Kočno so top po čistini približali ognjenemu cilju — toda pod lastnim zaščitnim ognjem. — Most je bil tako poškodovan, da 17 dni ni vozil čezenj noben vlak! Pozneje, ko je prispelo še več razstreliva, so druge naše enote še dvakrat rušile Stampetov most in prav tako dobro opravile svojo nalogo. — Foto: Jože Petek.

Kri, ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Rajka Virant, član kolektiva Splošne bolnice Novo mesto; Angela Kisovec, Marija Kastelic, Marija Fištrovec, Ivanka Malenšek, Marija Perše, člani kolektiva Narodne banke Novo mesto; Martina Brudar, Adolf Kraševac, Veruša Matjašič, Milena Pavlič, člani kolektiva Industrije motornih vozil iz Novega mesta; Marija Poglajen, Slavka Cujnik, člani kolektiva Novoteks, Novo mesto; Franc Kralj, Marko Retkovač, Alojz Blažič, Pavel Golob, Anton Gregorčič, Stane Stamefaj, Janez Klobučar, Jože Zaur, Bernard Zbačnik, Marija Palčič, člani kolektiva Iskre, obrat Novo mesto; Franc Kastelic, Anica Koncilija, Slavka Zura, Franc Kastelic, Joža Trščinar, Zinka Mirtič, Vinko Suštaršič, Mihaela Dragman, Pepca Pavlič, člani kolektiva Industrije obutve iz Novega mesta; Ivan Slaven, član kolektiva Kremen, Novo mesto; Anton Srebrnjak, posestnik z Velikega Slatnaka.

Založba MLADINSKA KNJIGA

SPOROČA VSEM PRIJATELJEM, ZNANCEM, DOSEDANJIM NAROČNIKOM IN KUPCEM, DA BO OBNOVLJENA POSLOVALNICA

NOVO MESTO - GLAVNI TRG 16

ODPRTA OD 6. JUNIJA 1964 DALJE NEPREKINJENO OD 7.-19. URE

VABIMO VAS, DA NAS ČIMPREDI OBISCETE!

Vedno lepe in dragocene knjige MK

Založba MLADINSKA KNJIGA v Ljubljani nam je v zadnjih tednih spet postregla s kopico novih knjig. Ko se veselimo, da bo te dni odprta v Novem mestu njena nova, naj-sodobnejše urejena knjigarna, si lahko hkrati samo še želimo, pot v prihodnjih tednih in mesecih kar največ ljubiteljev tiskane besede. Nova knjigarna Madinske knjige v Novem mestu pomeni lepo pridobitev za širšo Dolenjsko, saj bomo zdaj še hitreje dobivali tudi v naše kraje vse nove izdaje te velike založniške hiše in naših drugih založb.

V zbirki GLOBUS, kjer se nam predstavljajo slavni raziskovalci s potopisi, monografijami in življenjepisi, sta pred kratkom izšli dve knjigi. Tu je OCEANIJA Dušana Savnika; Oceanija v sodobnem svetu, ki jo je avtor poklonil predvsem mladim bralcem, ki jih mikajo široka obzorja, tuje dežele in življenja tujih ljudstev. Kakor smo pred leti toplo pozdravili Savnikovo knjigo AFRIKA VČERA IN DANES, tako z veseljem zapišemo tudi zdaj: Oceanija

v sodobnem svetu nam približuje dežele šestega kontinenta, oceanska ljudstva, sodobno Avstralijo, Novo Zelandijo in sodobno Oceanijo: njeno kolonialno razdelitev, Melanezijo, Polinezijo in Mikronezijo. Življenje v teh krajih in kolonialne razmere v tem zadnjem kolonialnem območju na svetu so napisane v sočnem, pri-kupnem jeziku, ki odpira mlademu bralcu obzorja in ga vabi, da bo po takih knjigah še in še segal! — Knjigo krasijo lepe slike, opremljajo jo inž. arh. Uroš Vagaja.

Vojin Sanič nam predstavlja JAPONSKO v knjigi z istim imenom v prevodu Alberta Široka in opremi Branka Simčiča. Knjiga je pred dvema letoma izšla v srbohrvaščini, avtor pa jo je zdaj izpopolnil z nekaterimi naj-novejšimi podatki o novih dosežkih v japonskem gospodarstvu. — Burno življenje Japonske se neprestano spreminja in niha med trdno zakoninjenimi tradicijami ter utripi najsodobnejših izumov ter napredka. Knjiga nas seznanja s staro in novo Japon-sko, s to zanimivo deželo velikih kontrastov, hudih druž-

benih pretresov in razmer, ki so za nas nenavadne. Avtor je bil kot dopisnik Politike na Japonskem več kot leto dni in nam podaja v roke priku-pen sodoben priročnik o tej veliki azijski deželi.

Zbirka KNJIZICA PRIRODA IN LJUDIJE se je pred tedni obogatela s poljudno-znanstvenim sintetičnim delom uglednega znanstvenika, umrlega dr. Boža Škerlja: MISLEČI DVONOZEC. Kdor koli se zanima za sodobno antropologijo, ne bo mogel mimo te knjige; še več — noben izobraženec ne bi smel mimo tega dela, napisanega na višji stopnji poljudnoznanstvenega pisanja, saj nas seznanja z bogatimi informacijami, zanesljivimi podatki in

domiselnim načinom pisanja o vedi o človeku. Pisec nam predstavlja nastanek človeškega telesa in njegove gradbeni materiala, telo in njegove oblike, dolgo pot evolucije, razširjenost človeka po svetu in načine ter pota, kako si je človek uredil svet, na katerem živi in dela. Spošna antropologija dr. Boža Škerlja je sad dolgoletnega avtorjevega dela in je polna mikavnosti: izvirnega opisanja zahtevne materije, ki je vseskozi prepleteno z znanstvenimi lastnimi stališči in nazori. Vse pojave in dogajanja v knjigi pa presoja dr. Škerlj z materialističnega dialektičnega stališča. In prav tako smo dragocene knjige tolikaj bolj veselili! — ke.

Novomeške šance so zabili s plotom

»Na šancah imenujemo v Novem mestu pot pod ostanki nekdanjega mestnega obzidja nad kirurškim oddelkom splošne bolnišnice. To obzidje — šance — je bilo v starih časih močna obrambna meja na severni strani mesta, ki je bil najbolj izpostavljen napadom sovražnika po suhem. Ko je obzidje po stoletjih izgubilo svoj pomen, je pod njim nastala prav prijazna razgledna točka, kjer so se ljudje radi mudili in posedali po tam postavljenih klopcih.

Ta kraj pa že vrsto let ni več primeren za sprehode in počitek delovnih ljudi, čeprav bi to še vedno lahko bil! Seveda, obzidje bi bilo treba malo popraviti in zavarovati. Ta edini ohranjeni kos nekdanjega mestnega obzidja je z ob časa močno načel, in ker ga nihče ni popravil ali vsaj malo zaščitil, je pri-čelo zidovje razpadati. Velike

kamenite klade se rušijo na pot, velik del obzidja pa se je podri že pred leti.

Pred kratkim so pot pod obzidjem na njenem začetku zagradili z visokim lesenim plotom. To je prav, kajti sicer bi tu lahko prišlo tudi do nesreče; to še posebno zato, ker se najbrž kljub zapori po obzidju igrajo otroci iz bližnje okolice. Rešitev pa vendarle ni najprimernejša za zgodovinsko obzidje. Ali ga ne bi kazalo zaščititi oz. popraviti? Saj je v zgodovinskem pogledu prav toliko pomembno kot na primer popravo kake grajske razvaline, če ne morá še bolj. Gre za 600 let star objekt — in ko bo za šeststoletnico Novega mesta tako lepo preurejen Glavni trg, bi se morá dobilo kaj »drobižca« tudi za obnovitev tega kosa novomeške zgodovine.

POLDE CIGLER

Razstava v novomeškem vrtcu »Vide Tomšič«

Kakor vsako leto je tudi letos kolektiv vrtca »Vide Tomšič« v Novem mestu priredil razstavo otroških izdelkov, ki je trajala od 1. do 3. junija. Obiskovalci, največ

iz vrst staršev, so si lahko ogledali res lične, koristne in poučne predmete, ki so jih izdelali otroci sami, kažejo pa, kaj vse je sposoben narediti predšolski otrok pod

Bogat spored republiške dramske revije

Od 10. do 13. junija, ko bo v Novem mestu republiška dramska revija, bo imelo naše občinstvo redko priložnost, ogledati si odrske uprizoritve, ki so nam na Dolenjskem sicer težko dosegljive. Osem najboljših amaterskih igralskih skupin, ki so bile izbrane na občinskih in medobčinskih dramskih revijah, se nam bo predstavilo z naslednjimi deli:

● V SREDO, 10. JUNIJA OB 20. URI: Frederico Garcia Lorca: Dom Bernarde Albe; uprizorijo igralci amaterskega gledališča »Tone Cufara« z Jesenic.

● V CETRTEK, 11. JUNIJA POPOLDNE: Margaret Mayo: Apuci, Manuci, Babuci, igra madžarska manjšinska skupina DPD Svobode iz Lendave; istega dne ob 20. uri: Miloš Mikeln: Golobje miru, igra Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane.

● V PETEK, 12. JUNIJA OB 11. URI: Nazim Hikmet: Legenda o ljubezni, predstava za srednješolsko mladino, igrajo igralci Mladinskega kulturno umetniškega društva gimnazije iz Skofje loke. Popoldne ob 15.30: Niccolò Machiavelli: Mandragola, igra Amatersko gledališče iz Tolmina. Ob 20. uri: Jean Ancullin: Ornifle all šapica, igra DPD Svoboda »Slave Klavora« iz Maribora.

● V SOBOTO, 13. JUNIJA OB 15.30: klubska uprizoritev Ivana Cankarja Lepe Vide, izvaja DPD Svoboda z Vrhnike; uprizoritev bo v telovadnici osnovne šole. Ob 20. uri: John Boynton Priestley: Nevarni ovinek, izvaja Malo gledališče iz Ljubljane.

V času revije bodo vsak dan dopoldne ob 9. uri v dvorani Zavoda za socialno zavarovanje razgovori, v katerih bodo sodelovali igralci nastopajočih družin in približno 30 režiserjev iz vse Slovenije, ki si bodo prišli ogledat revijo. 11. junija bo posredoval uvod v razgovore Janez Smon, Mirko Zupančič pa bo govoril nato o temi: Shakespeareova umetnost. 12. junija bodo razgovori o predstavah v prvih dveh dneh revije, 13. junija bo Marjan Belina podal oceno repertoarnih prizadevanj dramskih skupin v pretekli sezoni, nato pa bo sledil razgovor o predstavah. 14. junija bo najprej razgovor o predstavah, zaključno besedo pa bo podal Dušan Tomše.

Novomeško občinstvo bo lahko kupilo abonmajske vstopnice, s katerimi si bo lahko ogledalo 6 izmed osmih predstav (veljale ne bodo za dopoldansko mladinsko uprizoritev Legende o ljubezni in za klubsko uprizoritev Lepe Vide) po znižani ceni. Abonmajske vstopnice za 4., 5., 6. in 7. vrsto v parterju ter 1. vrsto na galeriji bodo naprodaj po 1000 din, za 8., 9., 10., 11. in 14. vrsto v parterju ter 2. vrsto na galeriji po 800 din. Abonmajske vstopnice bodo naprodaj v blagajni doma ljudske prosvete do vključno ponedeljka, 8. junija. V redni prodaji bodo vstopnice za parter po 200 din, za galerijo pa po 150 in po 100 din. Predprodaja bo poldrugo uro pred predstavami. Rezervacije si lahko zagotovite na telefonski številki 21-210.

strokovnim vodstvom.

Razstavljene so bile živali, narejene iz odpadkov pene, snežki iz škatlic za zdravila, bilo pa je tudi precej lepjen in risb najmlajših. Iz surove gline, ki jo sproti kopljejo na vrtu, so otroci naredili tanke in čolne; iz zamaškov, žice, kostanja in boba pa so nastale žirafe, gobice, pajki in druge živali.

Tudi koruznico so uporabili pri izdelovanju igrač oziroma učil. Iz nje so malčki napravili res lične kozolce, košarice, klobučke itd. Vse to so otroci delali v povezavi z učno snovjo, ki so jo obravnavali.

Tovarišice, ki so razstavo pripravile, zaslužijo za ves trud, vestno in požrtvovalno delo vsaj zahvalo javnosti!

Neučinkovito kaznovanje staršev za izostajanje otrok iz šole

Ko je minuli teden občinska skupščina Brežice pregledovala poročilo sodnika za prekrške, se je razvila široka razprava o učinkovitosti kaznovanja staršev, ki svojih otrok ne pošiljajo v šolo. Teh primerov je vedno več in število prijav se je pomnožilo zlasti v zadnjem trome-sečju lanskega šolskega leta.

Ponekod so vzrok za izostajanje iz šole slabe socialne razmere. Otroci teh družin hodijo na delo zato, da zaslužijo. Vendar ni povsod tako. Pouk zanemarjajo tudi otroci premožnejših kmetov, ki jih starši zadržijo doma, da jim pomagajo pri delu.

Odborniki iz vrst prosvetnih delavcev so izjavljali, da

so kazni neučinkovite, ker so premlake in ker terja postopek od prijave do izvršbe tudi po 6 do 7 mesecev. Postopek se zavleče predvsem zaradi birokratskih zahtev. Šola predlaga kaznovanje najprej upravnemu organu — referentu za šolstvo — in šele ta sme dati predlog sodniku za prekrške. Po mnenju vseh odbornikov je treba kazni zvišati za tiste starše, pri katerih so socialne razmere kolikor toliko urejene. Primer, kjer so socialne razmere pereče, pa naj bi skušala obravnavati socialnovarstvena služba. Skupščina je priporočila svetu za šolstvo, naj prouči in predlaga učinkovitejše reševanje tovrstnih zadev.

ŠOLSKA REFORMA JE ŠE VEDNO PROCES

(Nadaljevanje in konec)

Nedvomno so že danes v teh okvirih dane možnosti, da posamezne delovne organizacije odločajo n. pr. o kadru, o sistemizaciji delovnih mest, o delitvi dohodka in osebnega dohodka, o notranji organizaciji dela. Da bi izboljšali vlogo samoupravljanja v teh zavodih, bi bilo potrebno točno določiti odnos med družbeno-politično skupnostjo in šolo. Ta odnos naj bi bil takle: šola — družbeni sklad za šolstvo — družbeno politična skupnost. Točneje — rečeno: vsaka šola bi morala imeti pogodbeno vezan odnos z družbenim skladom za šolstvo, ki naj kot predstavnik družbe usmerja politiko izobraževanja in vzgajanja na svojem teritorialnem območju in to politiko tudi primerno financira. Danes se vsepovsod skladi za šolstvo pogodbeno ne obvezujejo, ker že vnaprej vedo, da zaradi takega zbiranja sredstev, kakršno je, ne bodo

moгли obveznosti izpolniti. Šele z zagotovljenim takim odnosom, ki bi omogočal šolam po prej dobro preštudiranih delovnih programih dobiti sredstva, bo možno delovne organizacije v šolah osamosvojiti od stalne odvisnosti in negotovosti. Prizadevanja odgovornih družbenih činiteljev grede v to smer. Taki odnosi bi omogočili tudi razvoj samoupravljanja in odpravili včasih nemogoče stanje znotraj šol, izboljšali pa bi tudi položaj prosvetnega delavca kot glavnega ustvarjalca učnega in vzgojnega procesa v šolah.

— Kako gledate kot poslanec v kulturno-prosvetnem zboru na uresničevanje šolske reforme v dolenjskih šolah, pri čemer upoštevamo še prav posebej preškrbna sredstva, s katerimi razpolagajo šole? In za konec še: kaj menite, tovariši profesor, o predmetnikih

osnovnih šol, glede katerih so pogostne opazke, da učence preobremenjujejo?

Kadar govorimo o reformi našega šolstva, slišimo navadno več negotovanja, kakor pa resnične zavzetosti, da bi pospešili reformni proces. Taka negotovanja so največkrat plod nestrpnosti ali pa nepoznavanja bistva šolske reforme. Šolska reforma namreč nima značaja kratkih časovnih rokov, saj lahko rezultate nekega eksperimentiranja na vzgojnem področju merimo v daljšem časovnem presledku. Ne morem se torej strinjati, da šolska reforma ne prinaša in ni prinesla kaj bistveno novega.

Če se ozremo nekoliko nazaj, če pomislimo, koliko otrok je bilo deležno osnovne izobrazbe, če pomislimo, koliko kombiniranih oddelkov je še pred kratkim bilo; če pomislimo, koliko starih šolskih zgradb smo podedovali, kako so bile šole opremljene

in če vse to in še kaj drugega primerjamo z današnjim stanjem v šolstvu, tedaj pač ne bomo mogli trditi, da ni bilo napravljeno nič. V pogojih, v kakršnih smo začeli z reformo v organizacijskem pogledu, so tudi ti rezultati uspeh. Res pa je, da s stanjem, kakršnega v šolstvu imamo, nikakor ne moremo biti zadovoljni. Nadaljevati moramo z izboljševanjem materialnih osnov, graditi nove sodobnejše šole (danes naši učenci obiskujejo 883 šol, ki so bile zgrajene pred letom 1945, od tega je bilo okrog 500 šol zgrajenih pred letom 1900, in sicer 90 šol pred 1850), odpraviti pouk v treh izmenah, v mestih in industrijskih središčih tudi pouk v dveh izmenah, postopoma uvajati brezplačnost učbenikov in šolskih mlečnih malic itd. To pa so šele materialni pogoji. Reformirati je treba še zlasti vsebinski del, v katerem naj bi prišel do izraza nov, učinkovitejši

pouk, ki pa nujno zahteva sodobnejše učne pripomočke, drugačne prostore, izpopolnjen učni kader itd.

Zaradi nizkega starta v šolstvu, ki smo ga podedovali, zaradi tega, ker smo v dani družbeni situaciji bili bolj usmerjeni v izgradnjo našega gospodarstva, je šolstvo čedalje bolj zaostajalo za splošnim družbenim razvojem. Zato tudi šolska reforma ni mogla v tako kratkem času uresničiti vseh naših upov, še zlasti, če naj upoštevamo, da mora vsako reformo spremljati dobro organizirano raziskovalno delo, od katerega ni mogoče zahtevati, da daje znanstvene rezultate pri minimalnih finančnih pogojih.

Eden med pojavi, ki jih je rodil naš burni družbeni razvoj in ki zadeva tudi reformno prizadevanje, so tudi predmetniki. Ti so tipičen primer dejstva, da tavamo med neraziskanimi učencevimi možnostmi in družbenimi zahtevami.

Družba namreč zahteva, naj bi bil naš bodoči proizvajalec in upravitelj vsestransko oblikovan. Te težnje kaj kma-

lu dobijo svojo realizacijo v obliki samostojnih predmetov. Res je, da moramo danes otroka oblikovati z drugimi vsebinami, ki so ustrezne našim družbenim smotrom, je pa tudi res, da bi bilo dobro pretehtati, na kakšen način naj te vsebine otrokom postredujemo, da jih bo zmožen tudi sprejeti. Vprašanje je na primer, ali naj bo komunalna vzgoja poseben učno-vzgojni predmet ali pa bi lahko smotre te vzgoje uresničili v okviru nekega drugega predmeta. Dejstvo je, da je naš otrok kvantitativno močno obremenjen (če naj bi izpolnil svoje dolžnosti povsem v redu, bi bil njegov delavnik daljši od delavnika našega odraslega proizvajalca), zato ni čudno, če danes ugotavljamo najslabši učni uspeh pri osnovnih predmetih: pri matematičnem jeziku, matematiki, fiziki, tujih jezikih in drugih.

Smatram torej, da naši predmetniki v reformnih prizadevanjih niso dosegli končne oblike in ne vsebine, temveč da so kot vsa reforma v procesu. VELJKO TROHA

Brežičani, obiščite javno tribuno o športu!

Občinski odbor SZDL Brežice prireja v ponedeljek, 8. junija, javno tribuno z naslovom »Kaj menijo obiskovalci športnih prireditev o športu v Brežicah.« Ljubitelji športa in športnike vabi prireditev, da se prvega javnega razgovora o problemih športa udeležijo v kar največjem številu. Začetek bo ob 19.30 v mali dvorani Prosvetnega doma.

BREŽIŠKE VESTI

V aprilu so popravili 85 vagonov

V podjetju za popraviljanje voz v Dobovi so imeli lani zelo nizke osebne dohodke, povprečno 23.875 dinarjev. Letos se je to povprečje zvišalo na 30.657 dinarjev. Z uveljavljanjem nagrajevanja po učinku je izredno hitro naraščala produktivnost. Po zadnjih podatkih se je povečala za 23 odstotkov. Mesec april je bil za podjetje še posebno uspe-

V Ločah so zgradili gasilski dom

31. maja so v Ločah pri Dobovi slovesno odprli novi gasilski dom. Njegovo vrednost cenijo nad dva milijona dinarjev. Pri gradnji so v glavnem sodelovali občani s prostovoljnimi delom. V novi dom je vloženi okoli 75 tisoč delovnih ur. Lani so dobili občani za gradnjo doma 100.000 dinarjev pomoči iz gasilskega sklada, manjše zneske pa so prispevale politične organizacije. Denarno pomoč je prispevalo tudi podjetje za popraviljanje voz v Dobovi kot pokrovitelj. Objubljeni imajo še pomoči iz letošnjih sredstev občinskega gasilskega sklada. To pomoč ob tolikšni prizadevanosti prav gotovo zaslužijo. Novi enonadstropni dom ima lepo dvorano in bo služil vaščanom tudi za prireditve, sestanke in druge namene.

Čebelarji vabijo na kostanjevo pašo

Čebelarstvo v Brežicah je bilo ustanovljeno letošnjo pomlad. Vanj so vključene štiri družine: Brežice, Dobova, Velika dolina in Krška vas. Društvo je napravilo tudi sedemletni program razvoja čebelarstva v občini. K sodelovanju je povabilo kmetijske organizacije, vendar se niso odzvale. Perspektivni program predvideva povečanje števila panjev in njihovo pravilno razmestitev ter vzgojo članstva. Društvo želi za čebelarstvo vzbuditi zanimanje pri šolski mladini.

Upravni odbor društva obvešča vse čebelarje, naj društvo pravočasno sporočijo, če želijo pripeljati čebele na kostanjevo pašo. Tako bodo pravilno izkoriščene površine in na pašah ne bo zmede!

S tako trgovino nismo zadovoljni!

Kmetijska zadruga v Sevnici ima v Loko svojo prodajalno umetnih gnojil in kmetijskega orodja. V začetku poslovanja je bila prodajalna vsak dan odprta, vodil jo je uslužbenec domačin. Pred dobrim letom dni pa je nastala sprememba. Prodajalno je prevzel uslužbenec iz Sevnice, ki prihaja v Loko samo ob torkih z vlakom ob 8.40, vrača pa se ob 11.16. Na razpolago je samo dve uri ali pa še toliko ne. Zgodilo se je, da so pred nedavnim ljudje s

ZAPISKI Z ZADNJE SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V BREŽICAH

Ob Krki še vse tako kot je bilo lani . . .

Občinska skupščina Brežice je na četrtkovni seji obravnavala poročilo o izvršitvi družbenega plana v prvem tromesečju. Odborniki so se ustavili ob še nezahajajočih investicijah v kmetijstvu, o katerih naj bi kmetijske organizacije temeljito razmislile in izračunale njihovo rentabilnost. Predsednik občinskega odbora SZDL Vlado Deržič se je zavzel za preusmeritev dela investicij v družbeni standard. Poudaril je, da so delovni kolektivi s odobravanjem sprejeli resolucijo zvezne skupščine in upravičeno pričakujejo vsestransko podporo pri uresničevanju novih gospodarskih ukrepov. Povečati je treba odgovornost samoupravnih organov pri vsaki novi investiciji, da ne bi

o njej odločala le peščica ljudi. Odborniki so menili, da je treba nadaljevati že začete investicije. Tako na primer ne bi smeli opustiti izgradnje Čateških Toplic, ker bi sicer nastala velika škoda. Investiciji se je zaradi podražitve gradbenih del povečala za 51 milijonov, zato bo to vsota treba zagotoviti.

Precej razprave je bilo tudi o gostinstvu, kjer služba družbenega knjigovodstva ugotavlja neurejeno finančno poslovanje. To je spričlo pomanjkanja strokovnega kadra razumljivo. Skupščina je zato sprejela priporočilo za reorganizacijo gostinske mreže, predvsem v samih Brežicah. To naj bi vplivalo, da bo poslovanje bolj urejeno in da

se bodo zmanjšali stroški. Zdej na primer direktor gostišča združuje vodstveno funkcijo z delom nabavljaja, natakarja, skladiščnika in podobno. V majhnih obratih drugače tudi ni mogoče, čeprav to ne zagotavlja urejega poslovanja. Skupščina je gostincem priporočila, naj razmišljajo o združitvi brežiških gostišč v eno podjetje, ki naj bi imelo kvalificirano vodstvo. Gostinski obrati v Brežicah naj bi tudi poskrbeli za potrebo kopalcev ob Krki. Poletje je pred vrati, tam pa je še vse tako kot lani. Zasilno bi prodajo lahko uredili v kioskih.

Skupščina je na seji sprejela tudi sklep o ukinitvi podjetja Novokroj. To obrtno podjetje je bilo ustanovljeno 1957. leta in je bilo vsekozi v težavah zaradi neučinkovitega vodstva. Imelo je tri poslovne enote: šiviljstvo, krojaštvo in konfekcijo. Najbolj uspešno je poslovala konfekcija, ki pa je s 1. aprilom postala samostojna poslovna enota Lisce v Sevnici. Šivilje so imele vseskozi dovolj dela, medtem ko krojačem ni uspelo najti prave zaposlitve. Delno je bila temu vzrok tudi močna konkurenca zasebnih obrtnikov. Oba zbora sta glasovala za ukinitve podjetja, šiviljstvo pa naj bi se priključilo stanovanjski skupnosti. V njenem okviru bodo organizirali šivalnico in krpalnico.

jev le težko ustalijo. Če odidejo, potem so izdajki za njihovo šolanje zgubljeni. Zato je prav, da nameravajo sami vzgojiti delavce in šolane strokovnjake iz vrst okoljskega prebivalstva.

Delovni kolektiv podjetja za popraviljanje voz se zdaj pripravljajo na volitve samoupravnih organov. Predvolilni sestanki so imeli minul petek; sestavili so predlog kandidatne liste za delavski svet in upravni odbor. Jt.

»Za učiteljska stanovanja je premalo poskrbljeno«

Osnovna šola v Sentjanžu je ena najlepših šol v sevnški občini. Dokončno je bila zgrajena pred dvema letoma, otvoritev pa so slavili že 1960. leta. Solo obiskuje 290 učenec. Mlada učiteljica Marjanca Godec je povedala, da je šolski okoliš zelo velik in da prihajajo učenci v šolo tudi po dve uri daleč. Odgovorila je še na nekaj drugih vprašanj.

»Kam gredo otroci po končani osemletki?«

»Nekaj jih ostane doma, ostali pa se zaposlijo. Najraje si poiščejo službo v bližini, bodisi v Metalnju v Krmelju, bodisi v obratu Konfekcije Lisca. Veliko jih je zadnje čase odšlo tudi v Store in Velenje. Nekateri se odločajo za srednje šole. Teh je manj. Letos se zanimajo predvsem za srednje strokovne šole.«

»Ste domačinka iz teh krajev? Če niste, kako se počutite tukaj?«

»Doma sem iz Kopolja pri Boštanju. V Sentjanžu službujem drugo leto. Kraj je lep, čeprav precej odmaknjen. Učitelj se na naši šoli zelo hitro menjava, skoraj vsaki dve leti. Menim, da je premalo poskrbljeno za nji-

hova stanovanja. To je marsikdaj vzrok, da si poiščejo boljše mesto. Poprej so bile tu prometne zveze s Sevnico slabe. Zdej je to urejeno in nam ni treba več peščitit uro in četrt do Tržišča. Vozimo se z avtobusom, ki prevažata delavce v Hrastnik.«

»Kako preživite nedelje? Zahajate v kino, gledate televizijski program in podobno?«

»V glavnem sem doma. Veliko časa porabim za šolsko delo. Kino imamo v Krmelju, vendar ga obiskujem zelo redko. Televizorjev pa je tu precej in včasih si tudi ogledam kak zanimiv program.«

»Nameravate še ostati na tej šoli?«

»Za zdaj nimam drugih načrtov. Za šolo bi potrebovali več opreme in učil. Zlasti višji razredi so prenatrpani, in če bi imeli finančna sredstva, bi opremili še en prostor.«

Učiteljica Cvetka Šeško je pritrčila njenim besedam:

»Naše delo je težko, ker imamo zelo malo učil.«

Tovarišica Šeškova poučuje v Sentjanžu dve leti. Doma je iz Razbora. Vedno si

VKLJUČITE SE V POČITNIŠKO ZVEZO V BREŽICAH!

V Sloveniji je precej občin, v katerih so se organizacije Počitniške zveze že utrdile. To želijo zdaj tudi Brežičani. V Počitniško zvezo je vključnih 500 članov in izvršni odbor Počitniške zveze občine Brežice vabi prebivalce, da se še bolj množično pridružijo tej organizaciji. Njeno geslo je: »Spoznavaj domovino in še bolj jo boš ljubil.« Predstavniki te organizacije so se že dogovorili za tesno sodelovanje s taborniki in planinci. Ustanoviti nameravajo skupen servis za izposojanje opreme. Tudi nabavili jo bodo iz skupnih sredstev, ker imajo posamezne organizacije premalo denarja zanj. Izvršni odbor Počitniške zveze v Brežicah vabi v vrste svoje organizacije zlasti delavsko in kmečko mladino, ki do sedaj vanjo ni bila vključena. S srednješolsko in študentsko mladino jo bodo družila skupna potovanja, izleti, letovanja in zimovanja.

Cementne cevi bodo še letos izdelovali s strojem

Obrtno komunalno podjetje Boštanj je v prvih štirih mesecih letošnjega leta uspešno poslovalo, zlasti če upoštevamo, da sta januar in februar pasivna meseca. Realizacija za to obdobje znaša 41.200.000, plan za vse leto pa 95 milijonov dinarjev. V skladi podjetja so v tem času vložili nekaj več kot milijon dinarjev.

V podjetju izdelujejo med drugim tudi cementne cevi za kanalizacijo. Izdelava je ročna in pet delavcev jih napravi dnevno 40. Ta postopek želijo mehanizirati. V načrtu

imajo nabavo stroja za izdelavo cementnih cevi vseh dimenzij, od premera 10 do 100 cm. Dnevno bi potem štirje delavci napravili 300 cevi. Za nabavo stroja ima podjetje že ponudbo iz Italije. Cena je 4.200.000 lir. Dinarska sredstva ima podjetje zagotovljena in zdaj čaka samo še na dovoljenje Jugoslovanske investicijske banke za uporabo deviz podjetja Gramat iz Zagreba, ki bo največji odjemalec teh cevi. Z nabavo stroja za izdelovanje cementnih cevi se bo realizacija podjetja povečala za 60 milijonov dinarjev letno. -ey

je želela zaposlitev blizu doma.

»Ob lepem nedeljah me rado vleče domov. Do Brega se peljem z vlakom, potem pa me čaka še uro hoje,« je dejala.

»Kateri razred poučujete in kako ste zadovoljni z učenci?«

»Peti razred. Z učenci sem zadovoljna. Starši se zanimajo za njihovo napredovanje v šoli, vendar se v višjih razredih večkrat dogaja, da otroke zaradi dela zadržijo doma. Naša šola ima podružnico šolo na Velikem Cirkniku in na Kalu. Tam imajo še kombiniran pouk. Učenci teh dveh šol obiskujejo višje razrede pri nas.«

»Se ukvarjate kaj z izvenšolskim delom?«

»Na šoli vodim mladinsko organizacijo. Razen tega imamo še pionirsko organizacijo, podmladek Rdečega križa in pionirsko šolsko zadrugo. Otroci povsod radi sodelujejo.«

Dobro založena trgovina

V trgovini z električnim materialom tik sevnške postaje je vedno dovolj kupcev, ker je izbira precejšnja. Največ kupujejo potrošniki razne elektro mehanične artikule, zlasti pa je veliko povpraševanje po mopeditih T-12, da jih je že kar težko dobavljati interesantom. Tudi Himo hladilnikov prodajo precej.

Telegrami iz Tržišča

Minulo nedeljo so zadrugniki v Tržišču izbrali kandidate za združni svet. Izbrali so razgledane in zavedne kmete, ki bodo delali za napredek kmetijstva. Ob tej priložnosti je tekla razprava o arondaciji, kooperaciji, preživnih in drugih vprašanjih.

Na zadnjem sestanku lovske družine v Sentjanžu so se pomenili, da bodo smotrnejše reševali vpraša-

»Kam boste peljali svoj razred na izlet ob koncu šolskega leta?«

»Obiskali bomo Bleč in Prešernovo rojstno vas Vrbo.«

»Kakšno je sodelovanje šole s starši?«

»Menim, da zadovoljivo. Roditeljske sestanke običajno združimo s kakim koristnim predavanjem. Predavajo pedagogični svetovalci, zdravniki in medicinske sestre. Tako smo na primer obravnavali pomoč otroku pri učenju, njihov duševni razvoj v puberteti, higieno in oblačenje učencev, prehrano učencev in podobne teme. Starši takšna predavanja prav radi poslušajo.«

J. Teppey

Kmetijska zadruga Krmelj se pripravila na volitve

Kmetijska zadruga Krmelj je imela v nedeljo, 31. maja, kandidacijski zbor zadrugnikov v Tržišču. V Sentjanžu je zbor napovedan za nedeljo 7. junija. Delovni kolektiv bo imel predvolilni sestank 6. t. m. V novem združnem svetu bo 20 zastopnikov kolektiva in 10 zasebnih kmetov.

Matični urad Studenec

V maju sta rodili: Karolina in Ljudmila Jazbjašek iz Gor. Konjacer iz Zavrataca - Zinko njih Ori - Antona. - Porok in smrti ni bilo.

Učiteljici Marjanca Godec in Cvetka Šeško iz Sentjanža

Delavec je še vse preveč samo delavec!

Že predkongresne smernice VI. plenuma CK ZKJ so nam dale slutiti, da smo pred pomembnim obdobjem, sredi obračuna z vsemj napakami in slabostmi, tako rekoč na razpotju novih poti in pred novimi nalogami, pomembnimi za ves naš nadaljnji razvoj. V tem duhu je (oziroma naj bi) potekala vsa dosedanja aktivnost Zveze komunistov, posvetovanja, razgovori, konference osnovnih organizacij itd. Pravimo, naj bi, ker so ponekod v redkih primerih zašli od osnovnih nalog in teženj k razpravam o drobnih, vsakdanjih problemih. Toda prav povsod je bilo govora o aktualnih problemih, ki zadevajo slehernega delovnega človeka, to je o proizvodnji, sodelovanju na mednarodnem trgu, standardu.

Minuli petek so člani občinskega komiteja ZK Kočevje razpravljali o predkongresnih konferencah osnovnih organizacij in nekaj njihovih ugotovitev bomo zabeležili.

Predvsem velja ugotovitev, da so bile te konference velike boljše pripravljene kot prejšnje redne in so obravnavale najaktualnejše probleme vsakdanjega dela in življenja. Veliko je bilo govora o gošpodarskih problemih. Komunisti so pogumno pokazali na pomanjkljivosti, si delno tudi prizadevali, kako bi jih odpravili, vendar je sedaj, predvsem v času osmega kongresa, to stvar ostalih samoupravnih organov, medtem ko naj se Zveza komunistov v pretežni meri posveti svojim notranjim vprašanjem. To v marsičem velja za zdravstvo, o čemer naj bi govorili še na posebnih ožjih ali širših posvetovanjih.

Na konferencah se je v veliki meri zaostrila odgovornost komunistov, mnogo ostreje so reagirali na razne slabosti, dosegli enotne poglede tako v razvoju proizvodnje, produktivnosti ter pri obravnavanju nalog okrog krepitve samoupravljanja. Vendar osnovne organizacije niso napravile dovolj, da bi metode dela popolnoma prilagodile potrebam. Vodstva

ZK bodo morala bolj organizirati delo posameznih komunistov, tako da bo delo v najrazličnejših organizacijah in organih enakomerno razdeljeno. Znano je, kakor so že velikokrat ugotovili, da manjši del komunistov dela na različnih področjih, medtem ko večina stoji neprizadeto ob strani.

Referati za konference so bili zvečine konkretni in usmerjeni v isto problematiko, o kateri govorijo smernice VI. plenuma. To predvsem v delovnih organizacijah in zavodih, manj pa v terenskih in vaških organizacijah. Na nekaterih konferencah (npr. KGP) je bila vse premo obravnavana idejna vodilna vloga ZK, njena notranja graditev in demokratizacija ob današnjih pogojih družbenega razvoja. Velikokrat so nekatera vprašanja, (npr. notranja delitev dohodka, izkoriščanje proizvodnih kapacitet, nujnost perspektivnih programov, integracijo, odnose med ekonomskimi enotami, večjo proizvodnost, investicijsko politiko, izvoz) obravnavali le mimogrede, brez odkrivanja vzrokov ter raznih tendenc in

deformacij v našem ekonomskem razvoju. Tako je bilo pri KGP, Tiskarni, Kemični, Zidarju in še kje. Poročilo na konferenci OO ZK v Kemični je obravnavalo trenutno situacijo v podjetju. Kot poseben problem so obravnavali zalogo blaga, pri tem pa niso iskali rešitve v kolektivu, pač pa izven njega, češ da je za to kriv uvoz ultrapas plošč. Zaradi velikih zalog so pričeli načrtno omejevat proizvodnjo. V 1. četrtletju so realizirali le 12,5 odst. letne proizvodnje in 9,4 odst. fakturirane realizacije, in to ob trl odstotke večjem številu zaposlenih kot lani. Letošnja proizvodnja je v primerjavi z lanskó manjša za okrog 40 odstotkov. Ob tem pa komunisti niso spregovorili o drugih pomembnih vprašanjih, kot so začetek obratovanja obrata Mečamin, izvoz melapan plošč, uveljavljanje samoupravnih organov, investicijska politika, človek proizvajalec ipd.

Konference so dale tudi velik poudarek ideološkemu delu, vendar vse preveč gledano skozi študijski program. Razprave so pokazale, da jim ni še povsod jasno, kako to delo organizirati. Osnovno izhodišče idejno-političnega dela komunistov pa mora biti vsestranska aktivnost in borbena mnenja. Ob proučevanju delavskega in družbenega samoupravljanja so komunisti spoznali, da je eden pomembnih naporov idejnega reševanja družbenih procesov iskanje vzrokov, ki vplivajo na ne dovolj hiter razvoj samoupravljanja, ali celo iskanje vzrokov, ki teže k etatsističnim, birokratskim družbenim odnosom.

Naj morda omenimo še eno konferenco, in sicer v zdravstvu. Poročilo in razprava sta se sukala okrog drobnih problemov, tako da se konferenca ni v ničemer ra-

zlikovala od navadnega sindikalnega sestanka. Niso pa spregovorili o pomanjkljivostih v zdravstveni službi, ne o vlogi ZK, o samoupravnih organih, notranji organizaciji dela, odnosu do pacientov iskanju skritih rezerv, pravilni razporeditvi zdravstvenega kadra itd.

Komunisti v vaških organizacijah so se ukvarjali predvsem z delom članov v raznih organizacijah, premo pa skrbijo za lastno graditev. Delavec — neposredni proizvajalec je tudi še vse preveč samo delavec, kar se vidi po tem, da le redko posega v razprave. Tudi po tej plati čakajo komuniste še velike naloge. Na plenumu so tudi poudarili, da so nekatere razprave vse preveč načelne, kampanjske, da vse preveč samo ugotavljamo stanje, ukrepamo pa počasi ali pa sploh ne. Vse ugotovitve sedanjih konferenc pa naj ne bi ostale brez odločnih ukrepov, najsi bo to na kateremkoli področju, pri dvigu proizvodnje, skrbi za standard itd. Čim bolj je treba izkoristiti velike notranje rezerve, ki niso le v zmanjšanju proizvodnih stroškov, pač pa tudi v večji delovni zavesti proizvajalcev.

Na plenumu so se pogovorili tudi o občinski konferenci Zveze komunistov. Le-ta bo 17. junija.

OTIPAVANJE PREPOVEDANO!

Gospodinje prihajajo z nakupa na kavico v »Grajski hram«. Zasople, od jeze jim žarijo lica. Ne najdejo prave besede. Sele po kavici pridejo k sebi.

»Na, kruha spet ni!«
»Mesarji pa kosti prodajajo!«
»V trgovinah nimaš kaj izbrati!«
»Pa postrežba!«

Vse v en mah. In grem po njihovih stopinjah in tudi meni žare lica. Ne od vročine, od jeze. Mesnica prazna. Skoraj prazna. Čeprav smo meso podražili, ga ni nič več. Mesar je optimist. Mesa ni? Kje pa, dovolj ga imamo. Govedino, predvčerajšnjim smo imeli tetelino. Nekaj kilogramov. (Nekdo pripomni: »Dve killi, pripeljali pa so ga z »marico« in stražo.«). Meso je res včasih, včasih pa ga ni. Navadno ga ni.

Kruh? Včerajšnji je ostal, pa smo ga danes spekli manj. Naj ljudje jedo starega. Navadno pa ga tudi zmanjka. Kmetje delajo po njihah, pa ga ne utegnejo peči sami. Pa se takoj pozna. — Pa ga napecite več! — Ja, nam pa ostane... Ob sobotah pred poldnem ga pa nikdar ni več. Sele v ponedeljek!

No, v trgovinah lahko tudi še kaj dobiš, tudi sadje in zelenjavo. Samo — otipavanje je prepovedano! Kdo bi vedel, zakaj.

»Razjarjena sem,« pripoveduje gospodinja ob kavici. »Mudi se mi, kosilo je treba skuhati, v šolo moram. Stečem v trgovino, vzamem iz košarice dve limoni. Prodajalka se jezi. Ne smem sama jemati! Potem me še ozmerja, pred ostalimi strankami dodaja nekaj o prosvetnem delavcu, inteligenci...«

Gospodinje se stežka umirijo, pa ne za dolgo. Kmalu, že jutri je treba spet nakupovati.

Tako se dogaja marsikje, Ribnica ni edina, ki ima podobne težave.

F. G.

Srečanje pionirjev Gorskega Kotara

Odbojka — V ponedeljek je bilo v Ljubljani okrajno prvenstvo v odbojki za mladince in mladinke. V obeh skupinah sta postala prvaka za leto 1964 moštvi VTD Partizan Kočevje.

Kegljaji — V Kočevju je bilo II. kolo za kvalifikacijo s KK Crnomelj. Ponovno je zmagalo moštvo iz Kočevja s 6216:5918 v igri 8 x 200. V Delnicah je ženska ekipa Kočevja II. izgubila z minimalno razliko 21 keglice s tamkajšnjimi kegjalzami. Kegljisce ne ustreza za taka tekmovalna, kar je tekmovalke zelo motilo.

Košarka — V Kočevju je bilo V. kolo košarkarske lige. Igrale so ekipe TVD Partizan Ljubljana-Moste in TVD Partizan Kočevje. Domačini so srečanje dobili s 66:61 (31:30). Najboljši strelec je bil član Partizana Kočevje Kersnič, ki je sam dal 36 košev.

Nogomet — Nogometiški so bili v Mengšu, kjer so igrali za prvenstvo LNP. Izgubili so obe tekmi: člani s 4:1 (3:1), mladinci pa 4:3. Ti so imeli še to smolo, da so zabili dva avtogola.

Pionirsko srečanje občinskih re-

prezentanc Kočevja in Delnic se je v skupnem plasmaju končalo tako, da so zmagali pionirji iz Delnic z 200:190 in si tako osvojili prehodni pozal Zveze za telesno

streljanju (moški in ženske), namiznem tenisu (ženske), odbojki (moški) in šahu. Reprezentanca Kočevja pa je zmagala v atletiki (moški in ženske), rokometu (moški in ženske), odbojki (ženske) in namiznem tenisu (moški). V atletiki so bili kočevski pionirji nedosegljivi, saj so dosegli nekaj izvrstnih rezultatov, na primer: skok v daljino: pionir Jerman 5,87 m; višina: Jerman 160 cm; kroglja: Fink 13,43 m; pionirke: skok v daljino: Prijatelj 4,27 m; višina: Lovšin 130cm; met kroglje: Gore 9,59.

Atletika je bila osrednja točka vsega tekmovalja, ki je privabila nad 1000 gledalcev.

A. A.

Tekmovalje za »JURČIČEVO ZNAČKO« — 6. junija na Muljavi

Tekmovalje pionirjev za bralno značko je tekmovalje posebne vrste. Začelo se je

pred štirimi leti v Prevaljah (Prežihova značka) in se uspešno širi po vsej republici. 6. junija bodo na Muljavi prvič podeljene Jurčičeve značke, in sicer pionirjem na območju Zavoda za prosvetno-pedagoško službo Vič. Značke so bronaste, srebrne in zlate za 3. in 4., 5. in 6. ter 7. in 8. razred osemletke, pionirji pa morajo za to prebrati več že vnaprej določenih del. Dijaki gimnazij in ostalih šol tekmujejo za srebrno in zlato značko nekaj drugačne oblike in po posebnem programu, vsi pa morajo v pogovoru s svojim profesorjem slovenščine in posebno komisijo pokazati, da so izpolnili tekmovalne pogoje.

Za Jurčičevo značko so letos tekmovali tudi pionirji in gimnazijci iz ribniške in kočevske občine. Na proslavo na Muljavi bo 6. junija odšlo tudi 33 udeležencev tekmovalja iz osnovnih šol v Ribnici in Sodražici.

Presenečenje:
folklorne skupine, tamburaši in ljudski pevci na sobotnem kresovanju in nedeljskem jurjevanju v Črnomlju!

Matični urad Kostel

Maja porok in rojstev ni bilo. Umrla je Neža Božič, kmetovalka iz Kuželja, stara 75 let,

Večje dohodke le z boljšim gospodarjenjem

Na seji občinskega komiteja ZK Ribnica 29. maja so pregledali dosedanja poteka predkongresne dejavnosti. Na konferencah osnovnih organizacij ZK so med drugim ugotovili, da se lahko določena vprašanja, ki bi jih morali reševati organi upravljanja, rešujejo na upravnih podjetjih, na občini in drugje. Pogosto je bila predmet razgovorov delitev dohodka v podjetjih. Vprašanje odprave dohodkov pod 25.000 din so reševali doslej preveč šablonsko. Administrativni ukrep za dvig plač 20 do 30 odst. najnižim kategorijam delavcev ni bil v skladu s politiko dobrega gospodarjenja. V podjetjih bi morali narediti analize, dvig osebnega dohodka bi moral temeljiti na povečanju proizvodnje, zmanjšanju materialnih stroškov, skratka, povečanje bi moralo imeti garancijo. To velja za vsa podjetja, kjer so dvignili dohodek linearno in brez jamstva, da bodo večji izdatki za plače kriti z večjo proizvodnjo.

Ne bi se smelo dogajati, kakor se ponekod, da delijo delavce in uslužbence na ljudi višje in nižje vrste (višji so seveda uslužbenci, nižji pa delavci). Vsak poklic je vreden spoštovanja in eden brez drugega ne bi pomenila nič. Na seji smo slišali ugotovitve, da se podjetja preveč zapirajo v svoje okvire in zato večkrat tudi ne vidijo širše problematike v svoji okolici. Skrb za človeka bi morala biti stalna in najpomembnejša naloga tako podjetij kot družbeno-političnih organizacij. Le-ta je večkrat bolj fraza kot pa dejanje.

V družbenih službah se pojavljajo negativne tendence v zvezi z delitvijo dohodka. Zakaj odpor proti temu, da se

uveljavi delitev dohodka po delu? Kdor je bolj prizadeven, naj tudi več dobi!

Komite je obširneje razpravjal o problemih solstva, o nagrajevanju in drugih vprašanjih, ki so aktualni v solstvu nasploh. Na sestanku aktivna prosvetnih delavcev komunistov, ki bo te dni, bodo temeljito preresetali vprašanja, ki jih tarejo, in pokazali poti za njihovo reševanje.

V preteklih dneh je bil us-

pel posvet aktivna komunistov, članov Zveze borcev, ki je nakazal vrsto problemov, v teh dneh pa bodo imeli posvete aktivni komunistov sindikata, mladine, Socialistične zveze in občinske skupščine.

Gradivo s teh posvetov bo dalo dovolj snovi za občinsko predvidljivo konferenco ZK, ki bo predvidoma 14. junija. — Na seji so se pomenili še o drugih aktivnostih komunistov pred konferenco in VIII. kongresom ZKJ. -7-

Od recepta bolnik ne ozdravi!

Tako pravijo prebivalci iz Sodražice in Loškega potoka. V obeh krajih imajo lepo urejeni zdravstveni postaji z zdravnikoma. Tudi dovolj bolnikov, včasih še preveč. Zdravnika napišeta recepte za zdravila, ljudje pa potem dobijo zdravila po prijateljih, avtobusih ali kakorkoli že iz Ribnice, Kočevja ali Ljubljane. Pri tem pa si mislijo, da recept za zdravje še ni dovolj,

z avtobusom. Ljudje bi jih tako lahko že v enem dnevu dobili in skrbi bi bile odpravljene.

Problem, ki ne bi smel predstavljati težav in bi moral biti že davno rešen. Saj verjetno bo kmalu.

Dolenjevaški gasilci pred jubilejem

V vrsti gasilskih prireditvev v ribniški občini, bo letos najpomembnejša proslava devetdesetletnice gasilskega društva v Dolenji vasi pri Ribnici. Pred kratkim so se člani tega društva z bogato tradicijo sestali in se pogovorili, kako bi najbolj svečano proslavili pomembno obletnico. Za organizacijo prireditve, ki bo 12. julija, so na sestanku imenovali poseben odbor.

Matični urad Loški potok

Maja so rodile: Veronika Bertol s Hriba 76 — Ječka, Antonija Samsa iz Malega Loga 6 — deklica in Pavla Kordis iz Retij 41 — deklica. — Porok ni bilo. — Umrla so: Ivan Benčina, kmetovalec iz Segove, vasi, 79 let; Franc Lavrič, kmetovalec iz Retij, 83 let; Janez Vesel, delavec iz Travnika, 28 let.

REŠETO

da je treba preskrbeti tudi zdravila. Pri zdravstvenih postajah bi lahko organizirali vsaj priročno lekarno z najnujnejšimi zdravili ali drugače donosno zdravilo iz lekarne. Vendar zahtevata zdravnik, pravijo, precej visoke honorarje za to dodatno delo. Na zadnjem sestanku predsednikov KO SZDL v Ribnici so govorili tudi o tem in ugotovili, da bi se dala dostava zdravil v te kraje lepo organizirati. Recepte bi skupaj poslali po avtobusu v Ribnico, kjer bi zdravila pripravili in jih v posebni skatli poslali v zdravstveno postajo

XIV. diviziji v jeseni 1943 dodeljeni artilerijski divizion se je temeljito pripravil, da s svojim topovskim ognjem utre borcem pot do nemških bunkerjev na Stampetovem mostu pri Borovnici. Večji topovi in manjši topiči so pred napadom na viadukt, seveda dobro zamaskirani, zavzeli položaje. Pridržali so se jim tudi metanci min, ki so bili pravi mojstri v zadetkih. Prva dva topničarja na sliki nista Laha, po zlomu Italije sta si samo oblekla njih uniformo. — (Fotografija je iz albuma Jožeta Petka »S ŠTIRINAJSTO DIVIZIJO«).

NEPOTREBNIH POTOV BO KMALU KONEC

O tem, kako v občinskih pisarnah sprejemajo stranke, kako jim svetujejo in kakšno je poslovanje občinske uprave Črnomelj, so obširneje govorili na zadnji občinski seji. V nekaj letih se je sestav občinskih uslužbencev nekoliko spremenil, lahko bi rekli pomladil. Danes ima črnomeljska občina že 7 lastnih strokovnjakov z višjo, 13 z visoko, 30 s srednjo in 21 z nepopolno srednješolsko izobrazbo. Kot je bilo ugotovljeno, se strokovnost pri delu kaže tudi v zadovoljstvu strank. Lanj je zabeležila komisija za prošnje in pritožbe le 114 ugovorov, višjim organom je bilo iz občine Črnomelj poslanih 69 pritožb, od vseh pa je bilo le 9 upravičenih. Občani se radi pritožujejo, misleč da imajo prav, največkrat pa njihova pritožba ni v skladu s predpisi in zakoni. Ker je bilo pritoževanja v preteklih letih dosti več lahko sklepamo, da je občinska uprava lani bolj poslovala. Odborniki so povedali tudi za primere, ko vendarle občinski uslužbenci niso prav ravnali, po drugi strani pa so nepotrebna pota povzročali občani sami. Ob tej priložnosti so kritizirali tudi zdravstveno službo, posebno v oddaljenih krajih.

Občina Črnomelj ima zelo slabe upravne in pisarniške prostore, kot posledica tega tudi slabe delovne pogoje. Da bi strankam kljub vsemu kar najbolj ustregli, so se občinski uslužbenci že pred dvema letoma odločili za uradovanje v popoldanskem času. Uvedli so popoldansko delo vsak četrtek, ko delajo tudi nekatere druge ustanove v kraju, razen tega pride ta dan v mesto največ ljudi, ker je semenj in trg.

Od občinskih uslužbencev pa je slišati, da se občani vse premalo poslužujejo popoldanskih uradnih ur, kar velja zlasti za zaposlene stranke. V delovnih organizacijah naj bi zaostrili odhode po opravkih v delovnem času, saj ima vsakdo možnost opraviti popoldne zasebne stvari, naj bo to na občini, v banki ali na sodišču.

Se vedno pa je tako, da morajo stranke iskati na občini pravega človeka, pri katerem imajo opravek. Preden ga najdejo, obidejo navadno vse pisarne. To povzroča veliko zamudo časa tako strankam kakor tudi občinskim uslužbencem. Tega pa bo kmalu konec. Občina se je odločila najti prostor za sprejemno službo, v kateri bodo stranke dobile vsa potrebna

pojasnila, da jim ne bo treba nešteti vrat na občini, več po nepotrebnem odpirati

R. B.

LAHKO BI BILO HUIŠE ...

Da so vse ceste, ki vodijo v Črnomelj, silno slabe, vedo po vsej Sloveniji. Na ta račun kroži že vrsta domačih šal, vendar je stvar postala resna. Ceste so v takem stanju, da potniki v avtobusnem prometu niso več varni. Pretekli terek se je zgodilo tole:

Potniki, ki so se peljali med 7. in 8. uro v avtobusu mimo Miklarjev, so na moč prestrašeni prišli v Črnomelj. Avtobus je ob srečanju z drugim vozilom zapeljal na skrajni desni rob cestišča, kjer pa se je nagnil in je obstajala nevarnost, da vsi skupaj zgrme čez škarpo. Potniki so na hitro morali izstopiti in držati avtobus, da se ni prevrnil! Med njimi je bilo tudi nekaj odbornikov občinske skupščine, ki so se ta dan peljali na sejo in tam povedali, kaj se jim je pripetilo.

O slabih cestah je bilo na seji tudi govora; precej hude krvi pa je povzročila vest odbornika Koširja, da je bilo že pred več meseci odobrenih 19 milijonov din iz okrajnega cestnega sklada za popravilo poti Jugorje - Črnomelj, vendar se popravil še nihče ni dotaknil. Kdo je temu kriv?

Poslovalnica KB tudi v Semiču

Ekspozitura ljubljanske Komunalne banke v Črnomlju se je odločila, da z 21. majem odpre svojo poslovalnico tudi v Semiču. Poslovalnica bo imela prostore v krajevni upravi, delala pa bo vsak četrtek od 13. do 16. ure. Semičani bodo po vsej zvezi s potrošniškimi krediti, hranilnimi vlogami, kreditiranjem stanovanjske izgradnje, odplačili kreditov in zadevamih hišnih svetov tako hitreje urejali. Pobudo ljubljanske KB je treba vsekakor pozdraviti.

STARI TRG OB KOLPI:

Proslava obletnice partizanskega napada

Kot že vrsto let so tudi letos prebivalci Poljanske doline ob Kolpi praznili krajevni praznik, obletnico, ko so prvega junija pred 22 leti partizani napadli fašistično postojanko v Starem trgu.

Letošnja proslava je bila v nedeljo, 31. maja. Na tribuni pred šolo z vencij in zastavami okrašenem Starem trgu so se razen predstavnikov političnih organizacij Starega trga in okolice udeležili proslave tudi ljudski poslanci inž. Pepca Perovšek, Viktor Zupančič in Franc Kočever, predsednik občinske skupščine Črnomelj inž. Rado Dvoršak, predsednik turističnega društva Črnomelj Janez Zunič in drugi.

V čestitkah prebivalcem Poljanske doline ob njihovem prazniku so inž. Pepca Perovšek, Viktor Zupančič in inž. Rado Dvoršak naglasili, da je treba tudi v Poljanski dolini storiti vse, da bi se še nadalje izboljšalo življenje ljudi. Vložiti je treba vse napore, da bi tudi ta sicer skromna zemlja dala čimveč,

Avtobusna čakalnica je kar na prostem pred gostiščem Grad. Glede tega so občani še kar zadovoljni, saj navadno tako vsakdo z dežele zavije v to gostilno na okrepijo, želeli pa bi, da bi bil na veliki oglasni deski nabit vozni red vseh avtobusov, ki prihajajo in odhajajo iz Črnomlja. Ali bi jim lahko ustregli?

Nove cene za vodo

Na 13. seji obeh zborov skupščine občine Črnomelj so odborniki sprejeli odlok o ureditvi vodovoda in plačevanju vodarine na območju do mače občine. Novost je v tem, da bo treba odslej vodo plačevati po porabi in kofični v kubičnih metrih, po potrebna pa je bila zaradi lažjega obračunavanja in tudi zaradi tega, da bodo poslej

potrošniki gospodarneje trošili z vodo. Potrošniki, ki imajo vgrajene vodomere bo

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

do plačevali kubični meter vode po 35 din, tisti pa, ki vodomero nimajo, bodo plačevali pavšalno vodarino, natančno določeno v odloku.

Na račun kvalitete vodomero, je bilo precej pripomb, vendar so dobili odborniki pojasnilo, da so novi vodomeri zanesljivejši in da jim lahko zaupamo. V Črnomlju in po drugih večjih naseljih v občini bodo inkasanti Komunalnega podjetja pobirali vodarino redno vsak mesec, v raztresenih in oddaljenih naseljih pa se bodo zglasili le vsaka dva meseca.

Novi odlok bo v celoti objavljam v našem listu na straneh Uradnega vestnika.

TSS je dobila novega direktorja

Občinska skupščina v Trebnjem je imenovala za direktorja Tovarne šivalnih strojev na Mirni Janeza Požarja iz Novega mesta. Dosedanji direktor Franjo Bule bo s 1. septembrom letos upokojen.

Razrešen je bil tudi v. d. direktorja Zavoda za upravljanje družbenega promona in kataster Julij Golobčič. Novi v. d. direktorja je postal Ciril Bukovec dosedanja direktor »Farmisovega« obrata v izgradnji.

Matični urad Mirna

Maja ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Poročili so se: Anton Ostanek, delavec iz Male Sevnice, in Marija Jakopin, kmetovalka iz Gornje vasi; Franc Ribič, kmetovalec s Srednjega vrha, in Ljudmila Selsk, kmetovalka iz Sela. — Umrla je Alojzija Pevec, učiteljica iz Praprotnice, stara 79 let.

Berite in razširjajte Dolenjski list!

25. maja so se na prijateljski nogometni tekmi srečali pri šoli v Semiču fantje iz Dol. Toplic in Semiča. »Štirje fantje - velikani, štirje pa kot komarji...« so se šalili mimoidoči, ko so gledali živahno mladino ob žogi. Ker nismo dobili objavljenega pisma o rezultatu, vam o tem ne moremo podrobneje pisati (Foto: Albin Božič, Črnomelj).

Poznate belokranjska kola? V soboto zvečer in nedeljo dopoldne si jih oglejte na letošnjem JURJEVANJU V ČRNOMLJU!

Bela krajina skozi stoletja

Letos nas bo spet obiskalo mnogo uglednih in zaslužnih rojakov. Naši izseljenci z vseh strani sveta — največ jih bo iz Združenih držav Amerike, Kanade in zahodne Evrope — že prihajajo, še ta mesec pa je napovedanih več skupin. Osrednja prireditelj — piknik za ameriški nacionalni praznik — bo 4. julija na Vinomeru pri Metliki. Naslednje vrstice, ki jih je napisal ravnatelj Belokranjskega muzeja v Metliki, prof. Jože Dular, posvečamo našim dragim rojakom, ki bodo letos obiskali svojo rodno deželico Belo krajino. S sestavkom bi radi seznanili tudi druge rojake doma in po svetu z nekaterimi posebnostmi in zanimivostmi deželice ob Kolpi, kjer se bomo 4. julija sešli na vsakoletni piknik.

Bela krajina, dežela na jugu Slovenije, predstavlja zaključeno geografsko enoto, ki jo omejujejo na severu gozdni Gornji hribovi, na jugu Kolpa in na njeni zahodni strani prostrani kočevski gozdovi.

Ozemlje je rahlo razgibano in prehaja iz rodovitnih polj ob Kolpi v kraško planjavo, ki se s povprečno višino 170 m razteza čez večino Bele krajine, iz katere le tu in tam izstopajo višji, osamelih hribov. Proti severu se svet postopoma dviga v Gornjance in Semiško goro in prav tako proti zahodu, kjer na Mirni gori (1048 m) doseže najvišji vrh Bele krajine. Tudi proti jugu se svet prek dobljske kadunje dviga

v gozdni Debeli vrh (864 m), nato pa prične padati proti Kolpi, ki jo doseže v slikoviti dolini pod Starim trgom.

V belokranjski zemlji ne zasledimo večjih rudnih bogastev. Južno od Črnomlja je mladoterclarna kotlina z lignitom oziroma rjavim premogom (premogovnik Kanižarica), tu in tam, zlasti ob Kolpi, so manjša najdišča železnega bobovca, in prav tako ponekod naletimo na lep apnenec (gradaški marmor). V obsežnih plasteh pa najdemo rdečo prst.

Zlasti v vzhodni Beli krajini (Suhor, Vinomer, Drašiči, Radovica) uspeva dobra trta, ki daje med drugim znamenito metliško črnino. Pa vinogradov se od Suhorja vleče proti Semiču in dalje proti Črnomlju. Tudi ob Kolpi pridelajo razmeroma dobro vino, zlasti v okolici Vinice (Zeželj), Preloke in Adlešičev (preložnik, Plešivica).

Za Belo krajino je značilno milo podnebje, saj jo Gorjanci in kočevski hribovi zaklanjajo pred mrzlim vremenom. Zime so zmerno, poletja pa razmeroma vroča in sušna. Poleti se zlasti utopljuje voda in doseže Kolpa, ta izredno čista reka, tudi do 30° C toplote.

Rastlinstvo kaže panonsko-pontski značaj, v katerem pa se vpletata baltsko-sibirsko in sredozemsko flora. V nižjih legah so mešani gozdovi. Prav zntični za pokrajino pa so mnogi brezovi stelniki in kostanjeve loze.

Kolpa, močna vodnata reka, oklepa na jugu in vzhodu pretežni del Bele krajine, in sicer od Vrtoč v Poljanski dolini, kjer teče globoko pod robom gozdnatih kraških planot do izliva Kamenice v Kolpo nad Božakovim. Ti vodi sta hkrati tudi meja med tem delom Bele krajine in sosednjo Hrvatsko.

Kot kažejo podatki, plan ni bil preveč napet

Osebnih dohodkov zaostajajo za povečevanjem proizvodnje, so ugotovili na zadnji seji občinske skupščine v Metliki — Delovne organizacije naj proučijo sisteme nagrajevanja in naj zagotovijo, da se bodo osebni dohodki po poznejših temeljnih analizah povečali, so menili odborniki

Ko so v metliški občini letos sprejemali družbeni plan, so bili mnogi predstavniki iz delovnih organizacij prepričani, da je preveč napet. Menili so, da ga ne bo mogoče uresničiti. Občinska skupščina je pretekli teden razpravljala o stanju konec I. četrletja, hkrati s tem pa so odbornikom bili na razpolago podatki o uresničitvi plana do konca aprila letos. Slednji sicer niso bili razčlenjeni po podjetjih, kljub temu pa je iz njih razbrati, da se je stanje v aprilu precej popravilo, čeprav že v prvem četrletju ni bilo zaskrbljujoče.

Zračunana realizacija je bila v prvem četrletju uresničena s 24,4 odst., vnovčena pa 20,3 odst. Materialni stroš-

ki so bili po planu doseženi z 22,5 odst., narodni dohodek ustvarjen s 16,6 odst., osebni dohodki pa z 21,7 odst. Kot je razbrati, najbolj zaostaja za planom narodni dohodek. To so na seji opravičili z ugotovitvijo, da so se povečali materialni stroški in vnovčena realizacija. Celotni dohodek v gospodarstvu se je v primerjavi s prvim

METLIŠKI TEDNIK

četrletjem lanskega leta povečal letos, kar se tiče zračunane realizacije, za 48,4 odstotka, vnovčene realizaci-

je za 33,6 odst. in narodnega dohodka za 18,1 odst. Proizvodnja se torej zelo hitro povečuje, hitreje kot narodni dohodek in dohodek. Višje cene niso bistveno vplivale na povečanje proizvodnje.

Porast proizvodnje kažejo tudi podatki za mesec april, zbrani v NB. Proizvodnja je do konca aprila po letnem planu dosežena s 30,6 odst. in je za 33,6 odst. večja kot lani, materialni stroški pa so doseženi s 33,1 odst. in so za 23,2 odst. večji kot lani. Vnovčena realizacija je za 2,7 odst. manjša od planirane in se je torej izboljšala, saj je konec marca zaostajala za planom za 4,7 odst.

V razpravi na seji so se pomudili precej časa pri osebnih dohodkih. Leti so v I. četrletju uresničeni z 21,7 odst. in so za 10,8 odst. višji kot lani. Če oba podatka primerjamo z onimi o povečanju proizvodnje v primerjavi z lanskim letom in z zračunano in vnovčeno realizacijo, je na dlani ugotovitev, da se osebni dohodki niso povečali tako hitro kot proizvodnja.

Na onega zaposlenega se je dohodek v primerjavi z lanskim letom v Beti povečal za 41, v Novoteksu za 13, v Lepisu za 22 in v Kometu za 58 odst. Osebni dohodki pa so v Beti doseženi z 18 odst.

Poroke le še v Trebnjem, Mokronogu in na Mirni

Občani trebanjske občine se bodo odslej lahko poročali le še v Trebnjem, Mokronogu in na Mirni. Do zdaj so mladoporočenci lahko rekli svoj »da« kar v sedmih krajevnih uradih. Ker pa je bilo v Dobrniču, Sentrupertu, Veliki Loki, Velikem Gabru in na Trebelnem leino sklenjenih malo zakonskih zvez, je občinska skupščina poročanje v teh krajih ukinila. Do tega sklepa je prišlo na podlagi utemeljitve, da ustrezajo za poročne namene le prostori v Trebnjem, Mokronogu in na Mirni, saj velja nerazkošno opremljena poročna soba blizu milijon dinarjev.

Spremembe v občinski upravi

Občinska skupščina v Trebnjem je imenovala za svojega tajnika Cirila Pevca, ki je bil do zdaj načelnik oddelka za skupne in družbene službe. Sodnik za prekrške Anton Smole je bil razrešen, na njegovo mesto pa imenovan Stane Hribar, dosedanji tajnik občinske skupščine. Novi načelnik oddelka za skupne in družbene službe je postal Anton Sever, načelnik oddelka za finance pa Jože Godnjavec, do zdaj referent za plan, investicije in statistiko.

Matični urad Dobrnič

Maja je rodila Jožeta Mohorčič iz Zagorice — dečka. — Poročili so se: Jernej Anžlovar, delavec iz Dolenjske Selca in Marija Kastelic, kmetovalka iz Gornje Kamenje; Jože Anžlovar, kmetovalec iz Dolenjske Selca, in Klavdija Berle, kmetovalka iz Gornje Kamenje; Jože Gabrijel, kmetovalec iz Pristave, in Marija Spelič iz Gornje Kamenje; Alojz Kučnik, kleparski pomočnik iz Podlissice, in Frančiška Rifelj, kmetovalka iz Zeleznega.

Umrli so: Frančiška Koncilijska, užitarca iz Vrbovca, 78 let; Andrej Koželj, otrok iz Reve, 1 leto; Jože Miklič, kmetovalec iz Lokev, 73 let; Frančiška MFKIČ, gospodinja iz Lokev, 60 let.

Javno kopališče čaka na obiskovalce!

Ta mesec bodo ob količkaj ugodnem vremenu spet zažvela obrežja ob Kolpi. Vendar vsak ne bo utegnil tja, zlasti ne starejši ljudje, ki jim je Kolpa malo od rok in morda celo prehladna. Tudi delovni ljudje ne najdejo zmerom časa, da bi se okopali in osvežili v reki.

Za te in za druge naj povemo, da je ob sobotah odprto javno kopališče v kletnih prostorih pod metliško pošto. Če bo morda v toplih poletnih mesecih obisk tega kopališča bolj slab, je še razumljivo; zares pa se človek čudi, da Metličani tako slabo obiskujejo to kopališče v pomladnih in jesenskih mesecih, pa tudi pozimi. Javno kopališče s kabinami, v katerih je prha ali kopalna kad, je bilo odprto že vrsto let po zadnji vojni, vendar so pred dvema letoma vsega prenovili, kar je zahtevalo poldrugi milijon investicij. Za Metliko, v kateri število prebivalstva zadnja leta stalno narašča, je tako zimsko kopališče nujno potrebno, zlasti ker večina hiš še nima kopalnice. Vendar pa je čudno, da se ob sobotah javnega kopališča — odprto je od 13. do 19. ure — poslužijo komaj deset do petnajst ljudi. Zato je tudi razumljivo, da kopališče, ki ga upravlja Komunalna uprava, še zdaleč ni rentabilno, saj se z vstopnino krijejo kvečjemu stroški za vodo in elektriko. Kje pa so sredstva za drva, za oskrbnico in drugo!

Morda je majhnega obiska tega kopališča krivo tudi to, da nekateri sploh ne vedo, da dela in da je ob sobotah odprto. Mogoče jih bo ta zapis opozoril nanj. Naj zato povemo še ceno uslug: kabina s prho stane 100 dinarjev, s kopalno kadjo pa 150 dinarjev.

Težave dimnikarja v metliški občini

Pred letom dni (31. 5. 1963) je bil v Glasniku ljubljanskega okraja objavljen odlok o dimnikarski tarifi za dimnikarske storitve na območju občine Metlike. Bilo je potrebno, da se tudi v tej občini uredi dimnikarska služba, ki je že nekaj časa septela. Zato se je Komunalna uprava v Metliki potrudila, da je dobila novega dimnikarja, ki je uspešno prijel za delo. Vendar je mladi, prizadevni dimnikar naletel na težave, ki jih ni pričakoval. Mnogokje so mu namreč pred nosom zapirali vrata, branili so mu ometati, niso ga puščali na podstrešja in podobno. Težave so bile zlasti na vaseh, kjer so ga gospodinjje odganjale od hiše, češ da ga ne potrebujejo in da bodo že same ometale.

Po republiški uredbi o obveznem ometanju kurilnih naprav pa mora vsakdo dovoliti, da mu dimnikar strokovno očisti štedilnik ali peč. Tudi če dimnikar ugotovi, da v predpisnem roku peč oziroma dimnikov ni potrebno očistiti, mu je stranka dolžna plačati kontrolni pregled, ki znaša 70 % veljavne tarife.

Kot vidimo, se ta uredba v metliški občini marsikje ne

izvaja, saj je bilo v treh mesecih kar 115 primerov, ko lastniki hiš oziroma stanovanj dimnikarju niso dovolili ometati. Ne glede na to, da prihaja dimnikar v posamezne vase zaradi obsežnega področja komaj vsak tretji mesec — nujno potreben bi bil še en dimnikarski vajenec — pa to vpliva tudi na njegove dohodke in je tako nevarnost, da bo občina zgubila še tega dimnikarja. Poleg tega je tako ravnanje strank proti predpisom požarne varnosti. Zato pač ne bo odveč, če povemo, da bodo ljudje, ki v nasprotju z republiško odredbo in občinskim odlokom ovirajo dimnikarju njegovo redno delo, imeli v prihodnje opravke s sodnikom za prekrške. Sesti člen občinskega odloka o dimnikarski tarifi za dimnikarske storitve namreč pravi, da se z denarno kaznijo do 5000 dinarjev kaznuje stranka »ki ne pusti dimnikarju rednega čiščenja, niti ne plačuje 70 % pristojbine za pregled dimnih naprav«.

Iz vsega tega vidimo, da bo glede dimnikarskih storitev v metliški občini nujno treba narediti red. Naj to urvedno premislijo vsi, ki jih zadeva gornje opozorilo.

Belokranjski gozdovi, stelniki in polja so tudi bogati divjačine, da omenimo srnjad, divje prašiče, lisice, zajce, kune in veverice, od perjadi pa predvsem gozdne jerebe, poljske jerebice, fazane, sloke, divje gosi in divje rabe. Tudi vode so polne rib; znani so zlasti somi, ki dosežejo v Kolpi do 60 kg teže, in ščuke, ki jih je veliko predvsem v Lahinji. V Lahinji živijo še krapci, smučci, mrena, v Kolpi pa lahko lovimo sulce in v Poljanski dolini lipane. Razen tega je v belokranjskih vodah na pretek vseh vrst belic.

Zanimiva je zlasti Kolpa, ki pod Starim trgov teče v globokem, slikovitem kanjonu in jo tudi na njeni nadaljnji poti spremljajo strmo padajoči robovi kraških planot. Tako teče proti Marindolu, kjer se obrne proti severu. Sele pri Adlešičih oziroma Pobrežju se Kolpa izvije iz globoke struge, ki je bila vse dotlej prepredena z mnogimi pragovi, brzicami in jezovi. Od Pobrežja teče skozi ravnino mimo Krasinca, Podzemlja proti Metliki. Medtem se pri Premostku izlize vanjo Lahinja, v kateri so se pravzaprav zbrale vse belokranjske tekoče vode: Turnščica, Dobličanka z Jelševnikom in Krupa. Tok teh potokov je miren, vijugast, saj tečejo v glavnem skozi ilovnate površinske plasti. Pod Metliko se po nekaj kilometrih teka izliva v Kolpo tudi potok Obrh, prav na koncu Bele krajine pa mejna Kamenica.

Bela krajina je bila poseljena že dolga tisočletja, saj se prvi človek na slovenskih tleh pojavil že okoli 150.000 let pred našim štetjem. Vendar zaledimo najstarejše najdbe človekovega orodja in dela Sele v enolitni (na prehodu iz kamene v bakreno dobo), to je 2000—1800 let pred našim štetjem. Najstarejše sledi takratnega človeka, ki je prebival v jamah ali pa na prostem v kočah iz brun in ilovice, so našli na Vinomeru pri Metliki, v Metliki, na Kučarju, Vinjem vrhu v Dragovanji vasi, Bučaraju in Tribunčah. Na Vinomeru so v eni prazgodovinskih stanovanjskih jam odkrili vretena in uteži za statve, kar je to zdaj najstarejši dokaz za statve na Slovenskem.

(Nadaljevanje sledi)

TREBNJE: prvo četrletje še kar ugodno!

Minuli torek sta oba zborni občinske skupščine v Trebnjem na seji, ki se je je udeležil tudi ljudski poslanec Grahek, razpravljala o izpolnjevanju družbenega plana v letošnjem prvem četrletju ter analogno k temu obravnavala poročilo o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah. Občinska skupščina je kritično spregovorila tudi o lovsstvu in izglasovala priporočilo, da bi s 1. januarjem prihodnjega leta uvedli razširjeno zdravstveno zavarovanje kmečke mladine do 15. leta starosti oziroma do 26. leta, če se šola.

Po poročilu o izpolnjevanju plana v letošnjem prvem trimesečju so odborniki menili, da so rezultati posameznih gospodarskih dejavnosti ugodni in bržkone bolj kot prejšnja leta. Zato tudi 3,3-odstotni izpad v planu ni tako zaskrbljujoč. Ko so razčlenjevali vzroke, zaradi katerih ni bil plan izpolnjen, so navedli vrsto mnenj, ki so po svoje osvetlila ozadje stanja v minulem tromesečnem obdobju. S tem so hoteli povedati, da so na izpolnjevanje vplivale še mnoge neurejene razmere v gospodarskih organizacijah, najsi gre za povečanje zalog, problem medpodjetniškega kreditiranja, prehitro povečanje osebnih dohodkov ob prepočasni istočasni rasti produktivnosti ali za razmeroma še slab posluh pri reševanju kadrovskega vprašanja. Odbornik Alojz Krhin je zaskrbljen ugotavljal stanje v Tovarni šivalnih strojev na Mirni in pozval skupščino, naj pomaga tej gospodarski organizaciji, da bo lahko izpolnila svoje naloge.

Problemi v proizvodnji so vplivali, da se je spreminja-

Poznate belokranjska kola? V soboto zvečer in nedeljo dopoldne si jih oglejte na letošnjem JURJEVANJU V ČRNOMLJU!

TREBANJSKE NOVICE

lo razmerje v delitvi čistih dohodkov na osebne dohodke in sklade. Lani je bilo razmerje v raznih gospodarskih organizacijah različno, gibalo pa se je (po podatkih iz 17 gospodarskih organizacij) od 99,4:0,6 do 48,3:51,7 v korist osebnih dohodkov. V primerjavi z letom dni prej se je razmerje povečalo v korist skladov v Tovarni šivalnih strojev, restavraciji »Danas«, Zdravstvenem domu in še kje, poslabšalo pa se je zlasti v Kmetijski zadrugi Trebnje, gostišču »Grmada« in v nekaterih drugih podjetjih. Nekolikanj slabše razmerje je tudi v destilaciji alkoholnih pijač »Danas«, vendar je to podjetje klub temu edino, ki da več sredstev v sklade kot za osebne dohodke. Na pobudo komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v delovnih organizacijah je občinska skupščina priporočila gospodarskim organizacijam, naj uredijo svoje notranjih razmerah in na podlagi analiziranih pojavov ukrepajo za izboljšanje proizvodnih uspehov.

V razpravi o zajetnem poročilu o lovsstvu je odbornik

inž. Branko Voljč poudaril, da ustrezno vprašanje še ni rešeno, saj nima občina niti svoje lovske organizacije. Povsem neurejene so razmere v ribištvu. Tajnik skupščine Stane Hribar je naglasil, da v Trebnjem celodnevni dovolilnice oziroma kart za ribolov ni možno dobiti. Podpredsednik skupščine Janez Mihevc je zatem dejal, da je treba začeti vprašanje lovsstva načrtno reševati, ustrezno nalogo naj bi v bodoče opravljal eden od referatov v občinski upravi.

Odborniki so zatem izglasovali priporočilo, naj bi se s 1. januarjem prihodnjega leta uvedlo razširjeno zdravstveno zavarovanje kmečke mladine. Na seji so sporočili, da bo do takega zavarovanja prišlo, če se bodo strinjale štiri dolenjske občine ljubljanskega okraja: Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje. V trebanjski občini bodo v ta namen tudi zbori združnikov, na katerih bodo kmetovalci povedali, ali so pripravljeni prispevati del sredstev, ki je potreben za uveljavitev takega zavarovanja.

Popraznična fotografija: v Trebnjem še stoji mlaj, ki so ga občani postavili ob minulem krajevnem prazniku — 15. maju

Ustvarjalno delo naj bo osnova za osebne dohodke nad 25.000 din

Januarja letos je bilo v novomeški občini v gospodarstvu še 19,7 % zaposlenih, ki so imeli mesečne osebne dohodke pod 25.000 din, v marcu letos jih je bilo še 11,3 %, v družbenih dejavnostih jih je bilo decembra lani še 16,2 %, marca letos pa 14,4 %. Ti podatki dokazujejo, da smo v akciji za odpravo osebnih dohodkov pod 25.000 din, ki so za današnji čas pač nesprejemljivi, že precej napredili.

Ponekod so se lotili tega tako, da so v proizvodnji, v organizaciji dela, v tehnološkem postopku itd. poiskali skrivne rezerve in jih uporabili. Drugod spet so zadevo načeli dru-

gače: z administrativnim posegom so izpremenili način delitve tako, da so povečali odstotek dohodka, namenjenega osebnim dohodkom, in zmanjšali onega, namenjenega skladom.

Zadnja rešitev ni najboljša, ker z njo niso poiskali vzrokov, zaradi katerih imajo pomazniki v kolektivu osebne dohodke pod 25.000 dinarjev na mesec. Če delo na posameznem delovnem mestu ni vredno toliko, da bi zagotavljalo delavcu primeren zaslužek, nekaj prav gotovo ni v redu. Ne izgovarjajmo se na sistem! Brez strahu lahko rečemo, da osebni dohodek,

ki je nižji od 25.000 dinarjev, pomeni omalovaževanje človeka. Mar je takšno delovno mesto sploh potrebno? Morda delavec na njem ni popolnoma zaposlen? Ali se morda ne bi dali združiti dve takšni delovni mesti v eno ali kaj podobnega? V organizaciji dela je treba iskati napako!

V delovnih organizacijah, kjer so zgolj z administrativnimi posegi odpravili kategorije osebnih dohodkov pod 25.000 din, morajo razmisljati tudi o tem, v kakšnem odnosu bodo čez nekaj časa do organizacij, ki so se tega lotile s pametnimi, gospodarskimi ukrepi. Ne smemo namreč pozabiti, da je administrativno povečanje osebnih dohodkov, doseženo s povečanjem osnov, navsezadnje le zajedanje skladov!

Otočec dobi kanalizacijo

Ze nekaj tednov urejajo na Otočcu pri Novem mestu kanalizacijo. Ustrezna dela opravljajo zlasti v spodnjem delu naselja, za nov stanovanjski predel in šolo. Menijo, da bodo dela končana ob koncu tega meseca.

Glavni dobitnik - upravi za dohodke

Smarješki gostilničar Alojz Borštnar se je malo časa veselil milijona, ki ga je ob koncu maja zadela njegova srečka na državni loteriji. Ko je govoril, kako je nenadoma postal bogat, in si pri tem dajal duška s kapljico, mu seveda še na misel ni prišlo, da ima tekmeča, ki mu bo vse račune prekrizal. Slučaj je nanesel, da ni bil ta tekmeč nihče drug kot uprava za dohodke v Novem mestu, kateri je bil Borštnar od leta 1960 dolžan nič več in nič manj kot 1.932.944 dinarjev. Ko je uprava izvedela za milijon, je Borštnarju prepovedala izplačilo. Kot nerednemu davkoplačevalcu je to naredila na podlagi uredb o prisilni izterjavi davkov in drugih proračunskih dohodkov. Gostilničar Borštnar je nedvomno prvi, ki je na ta način zapravil milijon.

NAŠ OBISK

Lepo priznanje Poldetu Grahku

DELO je pred kratkim objavilo vest, da je Društvo slovenskih rentgenologov podelilo prvo nagrado za strokovno predavanje Poldetu Grahku, rentgenskemu tehniku iz Novega mesta. V pogovoru s

kratkim slavilo 10-letnico obstoja.

Nagrajenec Polde Grahek je doma iz okolice Črnomlja in se je že kot gimnazijec ukvarjal s fotografiranjem. Ko pa je končal še višjo šolo za rentgenske tehnike v Ljubljani in se zaposlil v novomeški bolnišnici, je našel priložnost, da svoje amaterske izkušnje še pogloblja pri sicer nekoliko drugačnem načinu fotografiranja v službi. O priznanju, ki ga je pred kratkim prejel, sva kramljala takole:

Rentgenski tehnik Polde Grahek: »Naše delo je zelo zanimivo!«

predstojnikom rentgenološkega oddelka novomeške bolnišnice pa smo zvedeli, da vest ni bila posem točna. Polde Grahek je res prejel prvo nagrado, vendar mu jo je podelilo Društvo slovenskih rentgenskih tehnikov, ki je pred

— Kdaj ste se začeli ukvarjati s temo, ki vam je prinesla prvo nagrado?

— Lani smo na sestanku sklenili v zvezi s strokovnim izpopolnjevanjem prireditelj predavanja in so me kolegi, predvsem pa dr. Ivo Obrez, spodbujali, naj bi se lotil predavanja o specialnih posnetkih glave. V zadnjem času naredimo namreč na našem oddelku veliko takih posnetkov tudi po naročilu specialistov, ki prihajajo iz Ljubljane. Kmalu nato sem se lotil dela. Predavanje sem pripravil bolj na hitro, nato pa sem temo še nekoliko razširil in poslal v objavo za Bilten Društva rentgenskih tehnikov. Isto predavanje sem imel tudi v Ljubljani. Ker smo se v tistem času pripravljali na 10-letnico društva, ki je razpisalo natečaj za najboljša predavanja, sem predložil svoje delo tudi jaz. Tako sem dobil prvo nagrado, poudarjam pa, da je to tudi priznanje celotnemu kolektivu našega oddelka in kaže na poglobljanje v kvaliteto delo.

— Kako obsežno je vaše nagrado in kakšen pomen ima?

— Na 29 tiskanih straneh Biltena sem obrazložil slikanje obnosnih votlin, kanala vidnega živca, piramid in mastoidov, spodnje čeljusti in čeljustnega sklepa, ličnice, predela očesne votline in turškega sedla. Iz raznih virov sem ta material zbral, tako je v slovenščini na razpolago vsem rentgenskim tehnikom in jim bo lahko služil kot pripomoček pri delu.

Prisrčno čestitam tovarišu Grahku in želimo njemu in vsemu kolektivu rentgenskega oddelka nadaljnjih strokovnih uspehov. Ra.

Novomeška kronika

PAVLIHA SI JE pred kratkim privoščil Novomeščane, češ da na oblekah odnesejo iz mesta več smeti, kot jih spravijo pometatki za vozčki. Za kaj gre? Za neprimerno navado, ki jo včasih še vedno srečamo: da pometajo glavne mestne ulice in ceste prav takrat, ko se vračajo gospodinje s trgov ali ko hodijo otroci v šole! Saj se to res ne dogaja vsak dan; kadar koli pa srečamo pometatke pri njihovem važnem delu v takem času, ko je na ulicah največ ljudi, da je nevolja zares na mestu. Ali se ne bi dalo urediti pometanja tako, da bi bile glavne ulice urejene vsaj do sedme ure zjutraj? V poletnih mesecih naj delavci na mestnih ulicah raje počivajo v sončni pripekli, s pometanjem pa lahko začno že navsezgodaj zjutraj! Vsi bomo zadovoljni, če bo komunalna uprava vpejlala tak red!

PRED KRATKIM so se v mestnih trgovinah pojavile prve kopalne obleke za letošnje poletno sezono. Ker so elastične kopalne obleke že preživela stvar, so bile potrošnice vse sele zaloge kopalč iz blaga v Obrtnikovih trgovinah. Tu imajo prav lepe enodelne in dvodelne kopalne obleke, izdelke znane tovarne »Jutranjka« iz Sevnice, ki je za nekatere svojih modelov prejela na sejmu Moda 1964 več zlatih medalj.

V SOBOTO so končali pouk zaključni letnik novomeškega učiteljskega. Po običajnih slovesnostih v dopoldanskem času so se dijaki obeh 5. letnikov odločili še za svojevredno slovo od vzgojiteljev. V večer-

V soboto občni zbor KUS »Janez Trdina«

V soboto, 6. junija, bo ob 17. uri v sejni dvorani Zavoda za socialno zavarovanje ustanovni občni zbor kulturno-umetniške skupine »Janez Trdina«. Vabimo vse, ki jih zanima delo skupine na področju kulturnega življenja Novega mesta, da se občnega zbora udeležijo.

Pojdite z nami na Gorjance!

Planinsko društvo Novo mesto po prireditvi v nedeljo, 7. junija, izlet na Gorjance — na Trdinov vrh ali po želji samo do Gospičične oz. do Miklavža. Odhod z rednim avtobusom ob 6. uri izpred hotela METROPOL do Vahte, od tam paš do Gospičične in mimo Miklavža na Trdinov vrh. — Vračali se bomo v večernih urah od Gospičične v Novo mesto. Na izlet vabimo vse prijatelje planin! Zbrali se bomo v nedeljo zjutraj ob šestih pred METROPOLOM! — Vse prijatelje Gorjancev vabi na izlet

PLANINSKO DRUŠTVO NOVO MESTO

TERJAMO ODGOVOR O MLEKU!

Novomeške gospodinje se pritožujejo, da se jim mleko, odkar je vročino, rado sesiri. V samopostrežnici in v prodajalni Sadje-zenjava, kjer ga prodajajo, smo zvedeli: dnevno ga prodajo 690 litrov v steklenicah. To mleko dobavljajo Ljubljanske mlekarnice. Potrošnikom sestirano mleko v obeh prodajalnah zamenjajo, kljub temu pa je osebnih neprijetno, ker se morajo opravičevati potrošnikom. Raje naročajo manjše količine in dopuščajo, da jim mleka zmanjka.

Ko je bila novomeška mlekarna uklinjena, so preskrbo Novega mesta prevzele Ljubljanske mlekarnice. Mleko za široko potrošnjo dostavljajo v steklenicah. Dovažajo ga v odprtem kamionu skupaj z onim v večjih posodah, ki je namenjen večjim odjemalcem. Kamion prihaja v Novo mesto vsak dan med 2. in 5. uro popoldne, kar pomeni, da odhaja iz Ljubljane v največji vročini!

Ob poprečnih ugotovitvah se poraja več vprašanj. Na prvo, kdaj, kje in kako bomo začeli graditi novomeško mlekarno, bo treba iskati odgovor doma. Ostala vprašanja pa so: Zakaj je novomeški potrošnik, kar se oskrbe z mlekom tiče, pastorek, odkar nas oskrbujejo Ljubljanske mlekarnice? Zakaj zaposlene Novomeščanke ne morejo dobiti mleka takrat, ko se vračajo iz službe? Zakaj lahko v novomeških prodajalnah kupujemo zjutraj samo tisto mleko, ki je ostalo od prejšnjega dne (če ostane seveda)? Ali je res nemogoče organizirati prevoz mleka iz Ljubljane do Novega mesta tako, da bi vsaj v poletnem času prispelo v jutranjih urah, dokler je še hladno, in se ne bi tolikokrat sesirilo? Naš potrošnik plačuje mleko z enakim denarjem kot vsak drug potrošnik in je pač upravičen terjati odgovor na ta vprašanja. Mleko je namreč — tega ne smemo pozabljati — zelo pomemben del prehrane!

D. L.

Upokojenci pričakujejo izboljšanje

Odbor Društva upokojencev Straža-Dolenjske Toplice na zadnji seji obravnaval nekatera važna vprašanja in obžaloval, da še niso sprejeti ukrepi za izboljšanje življenjskih pogojev družbenih članov. Pogovor je nanesel tudi na izlete, ki naj bi jih organizirali letos. Za potovanje se še niso odločili, radi pa bi obiskali Zagreb in Kumrovec ter nekatera zdravilišča na Štajerskem, kakor tudi letoviška mesta ob jadranski obali.

D. G.

Nihče noče biti predsednik...

Nedavno izvoljeni odbor organizacije Rdečega križa v Dolenjskih Toplicah je v nemajhnih zagati, ker noče nihče od izvoljenih postati predsednik. To je za organizacijo, ki je pri občanih sicer popularna, precej hud udarec. Pričakujejo, da se bo morda le našel kdo, ki bi bil pripravljen zasedati predsedniško mesto. To je potrebno, da se bo odbor lahko organizacijsko dokončno izoblikoval in pričel delati.

ŠENTJERNEJ: kanalizacija brez čistilnih naprav

Pred kratkim je bil tehnični prevzem opravljenih del pri ureditvi kanalizacije v Šentjerneju. Kanalizacija je zdaj urejena od spodnjega dela naselja do šmalčje vasi, nima pa čistilnih naprav.

Svet za izobraževanje, telesno in tehnično vzgojo skupščine občine Novo mesto

razpisuje naslednje ŠTIPENDIJE:

- 2 štipendiji na fakulteti za matematiko in fiziko
- 4 štipendije na pedagoški akademiji za matematiko in fiziko
- 3 štipendije na fakulteti za tuje jezike (angleščina, ruščina)
- 1 štipendijo na pedagoški akademiji za tuje jezike (angleščina, ruščina)
- 1 štipendijo na visoki šoli za telesno kulturo (I. stopnje)
- 1 štipendijo na pedagoški akademiji za tehnično vzgojo
- 1 štipendijo na zavodu za glasbeno in baletno izobraževanje.

Prošnje z overovljenim prepisom diplome in kratkim življenjepisom naj pošljejo kandidati do 30. junija 1964 na oddelku za splošne in družbene službe skupščine občine Novo mesto. Prošnja mora biti kolkovana s 50 din, vsaka priloga pa s kolkom za 30 din.

SVET ZA IZOBRAŽEVANJE, TELESNO IN TEHNIČNO VZGOJO

Smrtna nesreča v Gotni vasi pred okrožnim sodiščem

Odkar je letos 19. januarja v Gotni vasi izgubil življenje Franc Kek, čevljar iz Novega mesta, je bilo med ljudmi dosti ugibanja glede krivde. Okrožno sodišče v Novem mestu pa je te dni spoznalo za krivca nesreče Franca Kovačiča, mlinarja iz Novega mesta in ga obsodilo na 1 leto in 4 mesece zopora, razen tega pa na odvzem vozniskega dovoljenja za tri leta.

Kritičnega dne je okoli petih popoldne vozil Franc Kovačič s svojim osebnim avtomobilom s Gorjancev proti Novemu mestu. V Gotni vasi je že od daleč zagledal na skrajnem desnem robu dva pešca in ju je nameraval z nezmanjšano brzinjo prehiteti. Vozil je s hitrostjo nekaj nad 50 km na uro. Cesta je bila slaba, razen tega se je mračilo. Ko je pripeljal do Franca Keka in njegove žene Franciške, ki sta šla po cesti, je z desnim žarometom Keka začel. Sunek je vrgel pešca več metrov daleč, kjer je udaril z glavo ob tla. Franc Kek je bil mrtev.

Avtomobilist Franc Kovačič je pred sodiščem dejal, pri-

znal, krivde pa ne, in je zatrjeval, da se je Kek tik pred avtomobilom spotaknil in omahnil na žaromet. Iz izpovedi prič Franciške Kek, Ivana Vovka, Miče Deviča, Franca Kranjca, Alojza Močnika, Vuvoja Petroviča, Draga Šoštarica, Franca Čečeliča, Antona Sprigerja, Jožeta Fleka, Rudija Dularja, iz zapisnika in fotografij o ogledu na kraju nesreče, iz ugotovitev izvedenca dr. Julija Sajeta, izvedenskega mnenja Darka Prijatelja in izvida Instituta za sodno medicino o preiskavi obtoženčeve krvi pa je sodišče ugotovilo, da je nesrečo povzročil Franc Kovačič in da pokojnik Kek ni omahnil pred avtomobil.

Po mnenju sodišča je prišlo do nesreče zaradi neprevidne in prenegle vožnje avtomobilista Kovačiča, delno pa zaradi tega, ker je bil voznik alkoholiziran. Dve uri po nesreči je imel v krvi 0,62 promila alkohola, ob nesreči pa je bila stopnja nedvomno še višja.

Senat je pri odmeri kazni upošteval obtežilne in olajše-

valne okoliščine ter se odločil za navadno kazen. Na eni strani so sodniki upoštevali, da je v nesreči Franc Kek izgubil življenje, da je za las manjkalo, da ni bila poškodovana tudi njegova žena, ki je bila tedaj tik pred porodom,

Na tak način ne bomo privabljali tujih gostov!

Ze več let je prihajal na Otočec švicarski državljani Alfred Seiler, ker so mu naši kraji silno všeč. Ko se je lani septembra mudil v tem hotelu, je hotel nekega dne odpotovati. Zahteval je račun in potni list, uslužbenec v recepciji pa je izjavil, da je njen potni list na postaji LM v Novem mestu in da naj malce počaka. Ko je g. Seiler zahteval pojasnila, kaj ima PLM s njim opraviti, in je hotel tja telefonirati, je izvedel resnico...

Ze zjutraj tega dne je njegov potni list vzel računovodja hotela Otočec Riko Urh, se

po drugi strani pa dejstvo, da je bil Franc Kovačič doslej neoporečen in da mora skrbeti za dva nedoletna otroka. Sodba še ni pravomočna.

Kekova vdova zahteva od Kovačiča odškodnino, ta pa bo določena v civilni pravdi. odpeljal z njim v Ljubljano in pri podjetju »Autocomer« kupil nekaj rezervnih delov za svoj osebni avtomobil DKV, ki so jih tedaj izjemoma prodajali samo tujcem. Blago je prevzel in se podpisal na dobavnico z imenom Seiler.

Ker je tujec slučajno prav tedaj hotel odpotovati, je zadeva prišla na dan in jo je te dni obravnavalo novomeško okrožno sodišče. Riko Urh je bil zaradi zlorabe uradnega položaja in ponarejanja listin kaznovan na 7 mesecev zopora, pogojno za 2 leti. Sodba še ni pravomočna.

KAJ JE NOVEGA V BREŽICAH

ROKOMET — Brežičanke so se v minulem tednu ponovno izkazale. V lepi in borbeni tekmi so premagale igralke ljubljanske Šiške s 6:5 (5:3). Tehnični vodja Drago Ples je pripravil najmočnejšo ekipo, ki se bo lahko branila proti drugi slovenski najboljši ekipi. — Zmaga nad Šiško je dosegel največji uspeh brežičkih rokometaric. Postava: Podgoršek, Božančič 2, Molan 2, Gardin, Engel, Veble, Kolar 1, Les 1, Mišljenovič, Pavlinčič, Sodnik. Aider je bil odličen.

Brežice — Krmelj 11:15 in Brežice — Radeče 12:35.

ODBOJKA

Pred dnevi so Brežičani odigrali prijateljsko tekmo z ekipo Bregane. Zmagali so gostje 2:1. Odbojkarji Bregane so premagali ekipo Sevnice s 3:2 in dobili pokal. Ženska ekipa Brežic se je plasirala v finale; ker tekmovalk iz Samobora ni bilo, so Brežičanke pokal osvojile brez borbe. Odbojkarji bi morali odigrati prvenstveno tekmo z ekipo Celja II, vendar ti ob napovedanem času niso prišli na igrišče; Brežičani so zmagali s 3:0 brez borbe.

PLANINSTVO

40 brežičkih pionirjev in pionirk je pod vodstvom planincev šlo na izlet na Lisco. Učenci od četrtega do osmega razreda osnovnih šol so spoznali naravo in se učili orientacije na zemljišču. Pionirji nižjih razredov bodo z enakim izletom na izlet na Bohor.

NOGOMET

Tudi nogometaši so prišli v finale srečanja mladine ob tekmi »Bratstva in enotnosti«. V odločilnem srečanju so osvojili pokal. — V celjski ligi so premagali senovske nogometaše s 3:0.

ATLETIKA

Atleti so se udeležili spomladanskega kroga, vendar brez večjih uspehov. Pri ženskah je zmagala ekipa Samobora, na drugem mestu so Zaprešiči, tretje pa so tekmovalke Brežic. V moških konkurencah so zmagali atleti iz Zaprešičev, drugi so bili Krčani, tretji pa Samoborčani.

CELJE III — BREZICE

Brežičani so brez težav premagali ekipo Celja II z rezultatom 16:8 (12:1). 14. junija bodo naši ponovno igrali v Celju v odločilno tekmo proti Celju I za vstop v republiško ligo. Po ostrih napadih in fizičnih prekrških smo sodili, da so Celjani namerno tako ostro igrali. Med Brežičani sta se posebno izkazala mladi vratar Brglez in kapetan ekipe Darko Setine.

BREZICE II — ZAPREŠIČI (moški): Gostje iz Zaprešičev so bili v predtekmovalju in finalu medobčinskega srečanja mladine v Brežicah najboljši in so zmagali z visokim rezultatom 3:17.

BREZICE — SAMOBOR (ženske): Po končani tekmi za republiško ligo so Brežičanke premagale še ekipo Samobora s 15:2. Igra je bila zelo kvalitetna in so domačinke popolnoma nadigrale gostje.

ZASAVSKO PRVENSTVO B E K I P

Občinska pionirska reprezentanca se je udeležila zasavskega prvenstva B ekip v Radečah in dosegla naslednje rezultate:

SODNIKI ODLOČAJO

Novo mesto : Medvode 60:68 (36:37). Igrišče na Lokl. Gledalcev okoli 200. Sodnika Gogala iz Kranja in Sefer iz Ljubljane — slaba. Novomeščani so vložili protest.

Novo mesto so zastopali: Beke 2, Franko 8, Petrič, Knoll 18, Šetina 6, Blažič 9, Uhan 9, Splival 10.

S Medvode: Knific T. 8, Knific J. 8, Jeraj 27, Zaletel 8, Jesih 13, Bešter 2, Plešec 2, Sirena, Hočevar, Bohine.

Neobjektivna sodnika sta odzvala Novomeščanom zasluženo zmago. Medvodčani so v začetu v silovitem nahu usli domačinom za 15 pik, nato pa so se Novomeščani zbrali in se spustili v lov za izgubljenimi koši. Do polčasa so znižali razliko na enajst košev.

V drugem delu smo videli izredno dramatično borbo, ki je dosegla vrhunec nekaj minut pred koncem. Novomeščani so tri minute pred koncem znižali razliko na pet pik, tedaj pa sta stopila na sceno sodnika, ki sta že prej naredila nekaj večjih napak, in prisodila žogo Medvodčanom, čeravno so vsi, kar jih je bilo na igrišču, to obsodili. Gostje so izkoristili priložnost, dosegli koš in tekma je bila odločena. Gledalci so bučno negodovali ob sodnikovih odločitvah, ki so stale domačine dve točki. Novomeščani pa so vložili protest zaradi materialnega kršenja pravil. Brččas bo protest zaradi pomanjkanja dokazov odbil.

Pionirji iz osnovne šole Mrzlava vas pred mikrofonom

Uspešen zaključek JPI v brežički občini

Odbor za zaključek Jugoslovanskih pionirskih iger je v sodelovanju s komisijo za varnost v prometu pri občinski skupščini Brežice pripravil lep zaključek JPI v okviru proslav dneva mladosti.

Prvi dan tekmovalja so se pomerili mladi kolešarji v spretnostni vožnji na posebni trasi, ki je bila postavljena na stadionu v Brežicah. Vsak tekmovalc je moral dati pred pričetkom tekmovalja svoje kolo v pregled. Tekmovalce so vse ekipe osnovnih šol občine Brežice.

Pionirji so se pomerili tudi v znanju o prometu in varnosti na cestah. Oddaja »Pokali, kaj več o prometu, je bila v veliki dvorani prosvetnega doma. Tudi tega tekmovalja se so udeležile ekipe vseh osnovnih šol. Celotno prireditelje je lepo vodil napovedovalec RTV Ljubljana tov. Ernest Petrin in jo je prenašal Radio Brežice. Prva skupina mlajših pionirjev je odgovarjala pred mikrofoni, stariji pionirji pa so odgovarjali s pomočjo semaforja, na katerem je zalezla luč pomenila pravilen, rdeča pa nepravilen odgovor. Pestrost tekmovalja je dopolnil zabavni ansambel bratov Lopatič iz Boršta.

O koristnosti takšnih prireditev ni potrebno govoriti. Vsi pionirji, ki so prišli na tekmovalje, so morali v celoti poznati prometne predpise. Za udeležence so bile pripravljene lepe nagrade. Vsak pionir je dobil okoli 100, ekipe pa denarce nagrade, od 50.000 do 10.000 dinarjev. Vrstni red:

1. skupina: Sromlje, Skopice, Bušča vas, Mrzlava vas, Orešje, Čatež, Kapole. 2. skupina: Pišče, Brežice II, Bišeljko, Velika Dolina, Artiče, Dobova, Globoko, Brežice I, Pečice, Cerklje. Mladi matematiki so se pomerili v računanju in osnovni šoli Brežice I. Po trinitnem tekmovalju se pionirji zasedli sledeča mesta: Brežice I, Brežice II, Dobova, Globoko, Artiče, Cerklje, Bišeljko, Velika Dolina, Pišče. Nagrade so bile od 20.000 do 5.000 dinarjev. Tml.

Zaključek medobčinskega srečanja mladine v Brežicah, na katerem so razdelili pokale in spominske plakete, je dal takle končni uspeh: 1. občina Samobor — 25 točk, 2. Brežice — 22, 3. Zaprešiči — 14, 4. Sevnica — 11, 5. Krško — 4 in 6. Klanjec — brez točke. Samoborčani so v skupnem plasmanu osvojili prvo mesto in dobili prehodni pokal; če bodo zmagali še dvakrat, bo ostal njihov. —Tml

Obiščite Črnomelj: KRESOVANJE v soboto zyečer in JURJEVANJE v nedeljo dopoldne vas bosta prijetno razveselila!

TABORNIKI VAS VABIJO!

31. maja je bil v Škofji Loki okrajni taborniški mnogoboj najmlajših tabornikov. Tekmovalo je 11 ekip medvedkov in 11 ekip čebelic; novomeške čebelice so dosegle tretje mesto.

V nedeljo, 7. junija, pa bo v Novem mestu okrajni mnogoboj za tabornike in tabornice v dveh starostnih skupinah. V A skupinah bodo tekmovali člani od 11 do 15 let, v B skupinah pa v starosti 15 — 18 let. Prijavilo se je nekaj nad 30 ekip, mnogoboj pa bo pripravil odred gorjanskih tabornikov iz Novega mesta.

Tekmovali bodo na stadionu v Kandiji v nedeljo dopoldne. Skupine bodo postavljale šotore, pomerile se bodo v signalizaciji in v orientacijskem teku, med katerimi bodo morale reševati različne naloge.

Po končanem tekmovalju bodo taborniki čete porečanov pokazali na Krki s svojimi čolni nekaj manevrov.

Obiščite v nedeljo na novomeškem stadionu naše najboljšje taborniške skupine, ogledite si njihovo delo!

Medobčinsko prvenstvo šol v mnogoboju in rokometu

Ze nekaj let nazaj se konec maja vsako leto zberejo v Novem mestu občinski prvaki osnovnih šol v mnogoboju in rokometu. Letos smo videli najboljšo žensko in moško skupino — zmagovalce iz Črnomlja, Trebnjega in Novega mesta. Pogrešali smo tekmovalce iz Metliške občine. Novomeško občino so zastopale v mnogoboju ekipe iz Novega mesta, Smihela iz Žužemberka ter rokometni ekipi iz Novega mesta in Sentjerneja; Črnomelj so zastopali učenci osnovne šole Črnomelj, prišli pa so tudi trebnjski občinski zmagovalci iz mnogoboja ter z Mirne občinske zmagovalke v malem rokometu.

Tekmovalje se je odvijalo na igrišču na Loki in pri osnovni šoli. Učenci so pokazali, da so se skrbno pripravljali na medobčinsko prvenstvo, saj so morali biti doma med najboljšimi. Skoda, da na takih tekmovaljih ne vidimo vseh šol, ko po drugi strani mnogoboj in rokomet niti nista preveč zahtevna.

ZMAGOVALCI

Mnogoboj — moški: 1. osnovna šola Črnomelj 853 točk, 2. šola Katje Rupena (Novo mesto) 839 točk, 3. šola Smihel 741 točk in 4. šola Trebnje 657 točk.

Posamezniki: 1. Stane Rožmarin (Črnomelj) 128 točk; 2. Bogdan Murn (N.m.) 125, 3. Slavko Retelj (Smihel) 120 točk.

Presenečenje v mnogoboju so nam pripravili tekmovalci iz Črnomlja, ker so bili zadnja leta navadno tu najboljši Novomeščani. Prav lep uspeh so

pokazali učenci iz Smihela s tretjim mestom. **Mnogoboj ženske:** 1. šola Žužemberk 817 točk, 2. šola Katje Rupena (N.m.) 763 točk, 3. šola Trebnje 699 točk, 4. šola Črnomelj 688 točk. Razveselile so nas zlasti tekmovalke iz Žužemberka; razen vztrajnega dela jim je k velikemu uspehu veliko pripomogla tudi telovadnica, ki jo ima žužemberška šola. **Mnogoboj posameznice:** 1. Pavla Križman (Zb.) 119 točk; 2. Milena Kic (Zbk.) 112 točk; 3. Vida Cesar (N.m.) 107 točk. Veliko navijanje je bilo pri rokometu, posebno pri igrah deklet. Vsi rokometarji so pokazali dovolj znanja in z veseljem ugotavljamo, da nimate več odličnih rokometarjev samo v Črnomlju, temveč tudi že v Novem mestu neju in na Mirni. — Pri moških so v rokometu zmagali Črnomeljčani pred tekmovalci iz Novega mesta in Mirne. Posebno zanimiva je bila tekma za prvo mesto. — Z borbeno igro so se postavile tekmovalke iz Sentjerneja, saj so se krepko upirale bolj izkušenim Črnomeljčankam. Zanimivo tekmo so hvaležni gledalci toplo pozdravljali.

Zmagovalne ekipe bodo dobile spominske diplome. Taki mnogobojji so v učnem načrtu za telesno vzgojo v nižjih razredih osnovnih šol, zato bi morale na občinskih prvenstvih sodelovati vse naše osnovne šole. Tudi rokomet vadijo v

Priljubljena preizkušnja večine v prižiganju ognja tabornike vedno znova razvname. Kako pa so tudi sicer spretni pri postavljanju šotorov, pri signalizaciji in orientacijskem teku, si lahko ogledate v nedeljo dopoldne na novomeškem stadionu, kjer bodo imeli letošnji mnogoboj!

AMERIKA : OLIMPIJA v Ljubljani!

Košarkarska tekma ameriških profesionalcev z ljubljansko Olimpijo je morala biti prestavljena na 3. in 4. junija. Tako so prvo tekmo odigrali že včeraj zvečer; vstopnice, veljavne za 5. junija, pa bodo veljavne za nocojsnji drugi nastop. — Ekipo Olimpije bodo okrepili državni reprezentante Djerdja, Kovačić in Djurić.

DRUGA TEKMA BO TOREJ NOCOJ in ne jutri zvečer!

HREN: 915 kegljev, nov dolenski rekord!

V Zagrebu je bilo v soboto in nedeljo državno kegljaško prvenstvo posameznikov, ki se ga je udeležilo prvih 24 kegljačev s slovenskega prvenstva. Med njimi je bil tudi zastopnik Dolenske in član Pionirja Bogdan Hren. Tekmovalci so imeli po dva nastopa, enega na Grmoščici in drugega na tekmem kegljašču Lokomotive.

Na kegljašču Grmoščice so bili doseženi zelo dobri rezultati. Vsekakor najboljši je bil Steržaj z 982 keglji, kar niso dosegli niti zagrebški tekmovalci, ki dobro poznajo to kegljašče. Med slovenskimi tekmovalci je bil na drugem mestu Grom z 947, njemu pa je sledil naš Hren z 915 keglji, kar je obenem tudi nov dolenski rekord. Prejšnji rekord je imel tudi Hren (915 kegljev). Sledili so Vanovšek 909, Šlibar 902, Mlakar 882, Turk 875 itd.

Mnogo slabši rezultati so bili doseženi na kegljašču Lokomotive. Edino pet tekmovalcev je na tem kegljašču preselego 800 kegljev; najboljši je bil Grom (904) in Sevo (901). Drugi so dosegali rezultate med 750 in 830. Tudi Hren je dosegel tu samo 795 kegljev, ker je prvi kegljal na tem tekmem kegljašču. V skupnem vrstnem redu se je Hren uvrstil na 23. mesto, med Slovenci pa na 7. mesto.

Vrstni red: 1. Steržaj 1869, 2. Sevo 1853, 3. Grom 1851, 7. Šlibar 1770, 13. Mlakar 1730, 20. Vanovšek 1724, 21. Turk 1714, 23. Hren 1710.

Mali oglasi v domačem listu: zanesljiv uspeh!

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 13.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 5. JUNIJA: 8.55 Pionirski tednik, 9.20 Odmevi naših krajev, 10.35 Novost na knjižni polici, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — dr. Leon Klemenčič: Spolnost in ojalovitev domačih živali, 13.30 Skladnice iz našega življenja, 14.35 S. popevki dan za vas, 17.05 Na obisku pri francoskih skladateljih, 18.45 Ljudski parlament, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Četrni ure z orkestrom Mantovani.

SOBOTA, 6. JUNIJA: 8.05 Vedre melodije za konec tedna, 9.25 »Polno sonce že greje, 10.35 Pojo italijanski zbori, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — Edi Senegalčnik: Prevažanje čebel na pašo, 12.25 Vedri zvoki, 13.30 Glasbeni sejem, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.15 Zabavna glasba, 16.00 Vsk dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 18.45 Novo v znanosti, 19.05 Glasbene razglednice, 21.00 Sobotni ples.

NEDELJA, 7. JUNIJA: 8.00 Mladinska radijska igra — Gabi in njene dogodivščine, 9.05 Naši po-

slušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... Zgodba s Sutjatske, 11.50 Humond orgle, 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II, 13.50 Koncert pri vas doma, 14.10 »Glasba ne pozna meja«, 15.05 »Danes popoldne, 16.00 Humoreska tega tedna — Lojze Zupan: Cigareta, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Izberite svojo popevko.

PONEDELEK, 8. JUNIJA: 8.55 Za mlade radovedneže, 9.25 Poje sopranistka Ada Sardo, 10.35 Naš podlistek — M. Allingham: Albert Campion in drugi, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — dr. Franjo Janežič: Varstvo poljščin v luči zakonskih predpisov, 13.30 Glasbeni sejem, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.45 S knjižnega trga, 16.00 Vsk dan za vas, 18.10 Glasbeni spomini štiridesetih let, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije.

TOREK, 9. JUNIJA: 8.35 Nekaj domačih 9.45 Samospevi Antona Lajovca in Janka Ravnika, 10.15 Ciganske melodije z ansamblom Toki Horvath, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — dr. Tone Vrablić: Plodnost in proizvodnost krav na farmi Zalog, 13.30 Orke-

ster RTV Ljubljana s popularnim domačim sporedom, 14.35 Narodne pesmi v priredbah, 15.30 V tork na svidenje, 16.00 Vsk dan za vas, 17.05 Koncert po željah poslušalcev, 18.45 Na mednarodnih križpotih, 19.05 Glasbene razglednice, 20.20 Radijska igra Klara Felber: Kona stvarstva.

SREDA, 10. JUNIJA: 8.55 Pisan svet pravilic in zgodb, 9.10 Petnajst minut z mladimi pevci, 10.45 Ciolek in zdravje, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Drago Hanzak: Sedna rastlina zahteva delo vse leto, 13.30 Jugoslovanske melodije, 14.35 Slovenski pevci zabavne glasbe, 15.40 Komorni zbor RTV Ljubljana, dirigira Milko Škoberne, 16.00 Vsk dan za vas, 17.35 Iz fonoteke Radia Koper, 18.45 Ljudski parlament, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Španski motivi v zabavni glasbi.

ČETRTEK, 11. JUNIJA: 8.05 S koncertnih in opernih odrov, 9.25 Beograjski in zagrebški pevci zabavne glasbe, 10.15 Pihalna godba Rudolf Urbanec, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — dr. Jože Kregar: Nove vrtno lilije, 12.25 Opoldanski spored lahke glasbe, 13.30 Glasbeni sejem, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.15 Zabavna glasba, 16.00 Vsk dan za vas, 17.15 Turistična oddaja, 18.45 Kulturna kronika, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov

5. mednarodni lesni sejem

V soboto dopoldne bodo na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču slovesno odprli 5. mednarodni lesni sejem, na katerem razstavlja 64 domačih in 37 inozemskih podjetij iz 11 držav. Letošnja razstava bo pokazala, kakšen skok je naredila v zadnjih letih slovenska in jugoslovanska lesna industrija, ki je med najpomembnejšimi industrijskimi vejami v republiki. Danes stojimo s kvalitnimi izdelki naše lesne industrije ob boku industrijsko visoko razvitih držav in že uspešno tekmujemo na zahtevnih tržiščih. Pri tako naglem in uspešnem razvoju lesne industrije so imeli pomembno vlogo tudi specializirani mednarodni lesni sejm

mi v Ljubljani. Poleg podobnih sejmov v Parizu in Kölnu se tudi ljubljanski vrščja med vodilne svetovne specializirane sejme za lesno stroko. Letošnji sejem zavzema vse pokrite prostore GR in vrh tega še dobršen del odprtih razstavnih površin; to bo do sled največji lesni sejem v Ljubljani. Prvič sodelujejo na letošnjem sejmu tudi Francija, Velika Britanija in ZSSR. Inozemski razstavljalci bodo pokazali na sejmu zlasti sodobne stroje, orodje in reprodukcijski material za lesno industrijo. Obisk sejma bo zanimiv za vsakogar, zato ga priporočamo zlasti delovnih kolektivom lesne stroke!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 5. junija — Ferdo
Sobota, 6. junija — Zdenko
Nedelja, 7. junija — Zorica
Ponedeljek, 8. junija — Medard
Torek, 9. junija — Primož
Sreda, 10. junija — Marjeta
Četrtek, 11. junija — Srečko

PREKLIC

Alojzija Bukovec iz Uršnih sel 27 preklicujem vse, kar sem govorila o Mariji Plantan z Uršnih sel 29.

ZAHVALE

Mariji Tomšič, Rafki Grlic, Jelki Križanec, Elci Kapš, tovarišu Jožetu Pekolju in medicinskim sestram splošne bolnice v Novem mestu se lepo zahvaljuje za predavanje in poštrevolnost — Rezka Avsec.

KUPOGLASJE

PRODAM LEPEGA mislega psa. Anica Počkar, Dol. Teška voda 2.
PRODAM MONTAZNO GARAZO in novo šensko kolo. Naslov v upravi lista (365/64).

PRODAM električno ščetko in bojler za 10 litrov. Pivk, Mestne tlmve — blok 74.

PRODAM levi vzdržljivi štedilnik. Kristanova 17. Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno vprežno kosilnico. Jernej Krajsšek, Ločna 35. Novo mesto.

PRODAM novo ostržeje za hišo. Naslov v upravi lista (360/64).

PRODAM HIŠO blizu Novega mesta. Naslov v upravi lista (385/64).

PRODAM dobro ohranjeno triglasno harmoniko (na 3 vrste s poltonom) znamke »Pleis«, pločevinasto rabljeno kopalno kad, novo kletno okno, več solitnih cev za dimnike in prsto stoječ štedilnik s pečico. Naslov v upravi lista.

SOFERJA za 6-tonski avtomobil sprejemno takoj (plača od 80—100 tisoč) ter mizarskega pomočnika in vajenca z vso oskrbo. Plača dobra. Jurkovič, Ljubljana, Gradaška 12.

ELEKTROINSTALATERJE in vajence sprejemno takoj v stalno delovno razmerje. Možnost dogovora za stanovanje. Spročite naslov Vinku Erženu, Kranj, Koroška 57.

STAREJŠI ZENI, ki bi pazila otroke, nudim vso oskrbo na deželi. Naslov v upravi lista (387/64).

ODDAM OPREMLJENO samsko sobo. Cena 5.000 din. Naslov v upravi lista (386/64).

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA: Pri zdravljenju hemoroidov (zlate žile) je prvi pogoj redno iztrebljanje. S tem ublažite bolečine in krče. Prijetno in učinkovito sredstvo za to je rogaški DONAT vrelec. Zahtevatve ga v svoji trgovini Trgovine pa ga bode v No-

vem mestu pri trgovskem podjetju »HMEJLNKA« — tel. 21-129 in »STANDARD« — tel. 21-158.

KINO

Brežice: 7. in 8. junija: italijanski barvni film »Mongoli«. 9. in 10. junija: francoski film »Polnočni sestaneke«.

Ribnica: 6. in 7. junija: sovjetski film »Ivanovo otroštvo«.

Črnomelj: 5. in 7. VI. italijanski film »Vsako noč novo leto«. 9. in 10. VI. ameriški film »Golo mesto«.

Dol. Toplice: 6. in 7. VI. amer. film »Vrtoglavica«.

Kočevje — »Jadrani«: Od 5. do 7. VI. mehlički barvni film »Jaz, pustolovec«. 8. in 9. VI. »Luka zadovoljstva«. 10. in 11. VI. angleški film »Človek na mesecu«.

Kočevje — Rudnik: 6. in 7. VI. norveški film »Mladi grešnik«. Kostanjevica: 7. VI. francoski barvni film »Ambiciozna«. 10. VI.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATIČNI URAD NOVO MESTO

V času od 25. maja do 1. junija je bilo rojenih 27 dečkov in deklic.

Poročili so se: Anton Drab, poljedelec iz Vel. Cerovca, in Marija Hrovat, poljedelka s Konca; Janez Božič, delavec iz Gor. Suhodola, in Ana Božič, poljedelka iz Gabrja.

Umrli je Pani Zupančič, upokojenka iz Dol. Boštana, stara 78 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Teresija Gole iz Korit — Jožico, Katica Prijanovič iz Tribuč — Heleno, Marija Dragan iz Brezja — Malči, Marija Radi iz Velike vasi — Polonco, Marija Jarc iz Velikega Lipovca — Henrika, Marija Zupančič z Jezera — Slavko, Vera Džak iz Šentjerneja — Marka, dr. Tatjana Hvala-Andrejašević iz Krškega — Zorana, Majda Mrhar s Trebelnega — Jolanda, Ana Fifolt iz Podhoste — Mihaelo, Anica Balkovec iz Malega Nerajca — dečka, Rozalija Slak iz Dolnjih Ponikev — dečka, Vera Korasa iz Zabe vasi — dečka, Anica, Klemenčič iz Regerče vasi — dečka, Marija Češnovar iz Hrustulj — deklico, Marija Zalokar iz Dolanje Brezovice — dečka, Karolina Launder iz Radovlje — deklico, Jožeta Legan iz Stavče vasi — deklico.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Karolina Lisec iz Anovca — Antona, Anica Jovanovič iz Brečič — Aleksandra, Hermina Žičkar iz Vidma-Krškega — Zdenka, Greta Geč iz Sevnice — Polonco, Antonija Podgoršek iz Podgorja — Danico, Antonija Baško-

ameriški barvni film »All ljubite Brahmsa?«

Metlika: 6. in 7. VI. nem. film »Ne pošiljaj žene v Italijo«. 10. in 11. VI. jugoslovanski film »Vzklopelo mesto«.

Novo mesto — »Krka«: od 5. do 8. VI. ameriški barvni film »Svernovo proti Aljaski«. Od 9. do 13. VI. bo dramska revija.

Mokronog: 6. in 7. VI. ameriški film »Najljubši učenec«.

Predgrad: 7. VI. nemški barvni film »Indijski nagrobni spomenik«. Sodražica: 6. in 7. VI. francoski film »Vrell asfalte«.

Stara cerkev: 6. in 7. VI. slovenski film »Samorastnik«.

Štraža: 6. in 7. VI. špansko-argentinski film »Zejas«.

Trebnje: 5. VI. ameriški barvni film »Toby Tyler«. 6. in 7. VI. angleški film »Betonska džungla«.

Brod na Kolpi: 6. in 7. VI. ameriški film »V znak Zorosa«.

Sevnica: 6. in 7. VI. italijanski film »Lepi Antonco«.

Videm-Dobropolje: 6. in 7. VI. jugoslovanski barvni film »Obratuns«. 10. VI. egiptovski film »Alžirka Djamilas«.

vič iz Malenc — Martino, Marija Cirnški iz Rigonc — Antona, Cirila Muster iz Krške vasi — Ido, Justina Hrstovšek iz Bukovška — Franca.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Ivanu Briansu, uslužbenecu iz Gornje Štraže, je hloč poškodoval levo nogo; Jože Zabkar, posestnik iz Štraže, je padel pod voz in si poškodoval roke; Jože Hudejca, sin posestnika s Hrasta, si je na cirkularki poškodoval prste desne roke; Tone Črtalič, mizar iz Ostrega, je padel s kolesa in si poškodoval glavo; Franc Blažič, šofer iz Tršiča, je padel po stopnicah in si poškodoval roki.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Stjepan Petrišič, delavec iz Risvice, je padel s kolesom in si poškodoval glavo; Zvonko Rangus, sin gasilca iz Vidma-Krškega, je padel s kolesom in si poškodoval levo koleno; Jože Zmavec, delavec iz Stare vasi, je padel pod voz, naložen s senom, in si poškodoval desno nogo, hrbtnico in rebra; Franc Geršak, sin posestnika iz Bizeljske vasi, je padel in si poškodoval levo nogo; Andrej Skofljanc, delavec s Cateža, je padel pri čiščenju bazena in si poškodoval glavo; Marija Barbič, žena posestnika iz Dobrave, je padla pod voz in si poškodovala desno nogo in roko; Stanko Lepšina, hčer soferja, je povznil avto in ji poškodoval levo nogo; Jožeta Straserja, posestnika iz Sel, je udaril konj po desni nogi.

Dolenjske Toplice pričakujejo topničarje

6. in 7. junija bo v Dolenjskih Toplicah proslava prve slovenske topniške brigade, ki je bila tu ustanovljena pred 20 leti. Na to se Topličani smotno pripravljajo. Preskrbljeno je, da bo naselje urejeno in da bo dobilo kar najbolj praznično podobo. V ta namen so že ukrepali razni organi. Pa tudi domače turistično društvo je naredilo ustrezne korake. Lahko pričakujemo, da bo srečanje s preživelimi borci topniške brigade res pristno, kot se spodobi kraju, ki je bil med NOB pomembno središče ljudskega odpora proti fašističnemu nasilju.

Odlično za Brežice in Šentjernej!

Okrajnega Šahovskega prvenstva, ki je bilo nedavno v Ljubljani, se je udeležilo tudi nekaj osnovnih šol z Dolenjskega. Med 35 ekipami s 140 pionirji in mladinci so se posamezne ekipe takole uvrstile: mlajši pionirji: 4-5. mesto Birčna vas, 7 točk; mlajše pionirke: 3. Kočevska Reka, 9 točk, 6. Smihel pri Novem mestu, 5; starejši pionirji: 5. Smihel pri N. m., 4,5 točke; mladinci: 4. osnovna šola Katja Rupena (N. m.), 7 točk; mladinke: 1. osnovna šola »Brata Pirkočič« Šentjernej, 15 točk.

Na 14. slovenskem pionirskem in 7. mladinskem prvenstvu osnovnih šol z brežiški mladinci osvojili 2. mesto z 9,5 točke, mladinke iz Šentjerneja pa 3. mesto z 8 točkami. Na republiškem prvenstvu je nastopilo 31 reprezentanc.

Pretvornik na Grmadi

Ze pred časom je bilo slišati glasove, da bo RTV Ljubljana zgradila na Grmadi nad Ortnekom relejnik (pretvornik), ki bi kril precešen del zahodne Dolenjske. Sprejem na ekranih televizorjev v Ribnici (tu imajo že nad 100 televizijskih sprejemnikov!) in bližnjih krajih ni dovolj, medtem ko v Sodražici skoraj ni mogoče gledati televizije. Prav bi bilo, da bi se za to pozanimali tudi pristojni činiitelji pri RTV Ljubljana.

NESREČE

Srna skočila na cesto

Na avtomobilski cesti pri vasi Podgračeno je voznik osebnega avtomobila K-55-642 A Albin Petrič 29. maja podrl srno, ki je skočila pred vozilo. Škoda na avtomobilu so ocenili na 20.000 din.

Trčil pri umikanju

V višnjegorskem klancu je hotel nemški voznik Bernhard Polski z osebnim avtomobilom OF-EP-782 D 29. maja prehiteti tovornjak s prikolico. To pa mu ni uspelo, kar je prišel nasproti neki avtomobil, kateremu se je moral Polski umakniti. Pri tem je trčil v prikolico tovornjaka. Škoda so ocenili na 20.000 dinarjev.

Osební avto v plamenih

Milica Zupan, ki je 28. maja potovala po avtomobilski cesti iz Novega mesta proti Trebnjem, je doživela s svojim avtomobilom LJ-109-89 precej nenavadno nesrečo. Pri vasi Jezero je vozilo zmanjkalo goriva, zato je Zupanova ustavila. Ko je vožnja s polnim rezervoarjem za gorivo nadaljevala, se je vnel motor. Ogenj je izbruhnil zato, ker se je izgubil vijak za reguliranje zraka v motorju. Škoda so ocenili na 200.000 dinarjev.

Zadremal je za krmilom

29. maja zjutraj je zavil z avtomobilske ceste pri Bell cerkvi tovornjak LJ-237-23 s prikolico 11-86 LJ, ki ga je vozil Stefan Skulj. Tovornjak je padel v obcestni jarek in se prevrnil. Do ne-

OBJAVE — RAZPISI

Vpisovanje v novomeško gimnazijo

Gimnazija v Novem mestu bo sprejela v šolskem letu 1964/65 — 140 dijakov v I. razred gimnazije, od tega 70 v pedagoški oddelk. Vpisovanje bo do 26. junija 1964. Kandidati naj k vpisu prinesejo: 1. prijavo za vpis, ki mora biti kolkovana z državnim kolkom za 50 dinarjev; 2. originalno sprejeto o uspešno končanem 8. razredu osnovne šole; 3. originalni rojstni list.

Dijaki, ki se bodo vpisali v pedagoški oddelk gimnazije, naj prinesejo s seboj zdravstveno potrdilo, da so zdravi. Če bo število prijavljenih kandidatov večje od možnosti sprejema, bo izbira po preizkušnji iz slovenskega jezika in matematike. Vsi prijavljeni kandidati naj se zberejo v avli gimnazije 27. junija 1964 ob 8. uri, kjer bodo obveščeni o sprejemu v gimnazijo oziroma o preizkušnji.

Sprememba delovnega časa

Center za socialno delo občine Novo mesto sporoča strankam, da je uvedel s 1. junijem nov delovni čas, in sicer: ob ponedeljkih od 7. do 16. ure; ob torekih, sredah, četrkih in petkih od 7. do 14. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure. Stranke sprejemamo ob ponedeljkih od 8. do 16. ure ter ob sredah in petkih od 8. do 12. ure. Popoldansko delo ob sredah je od 1. junija dalje ukinjeno. Izven

sreče je prišlo, ker je voznik zadremal. Škoda je za 150.000 dinarjev.

Nepredvidna otroka na cesti

31. maja je v Zužemberku pred hišo št. 105 Franc Brulc z osebnim avtomobilom NM-21-23 podrl 4-letnega Marjana Kuhija. Ta je tik pred vozilom prečkal cesto, tako da vozniku kljub naglemu zaviranju ni uspelo preprečiti nesreče. Teše ranjenega otroka so odpeljali v novomeško bolnišnico.

Podobna nesreča se je istega dne pripetila tudi na cesti med Brežicami in Krškimi, kjer je motorist Martin Držanič podrl 6-letno Ireno Katič, ki je nepredvidno prečkala cesto. Nesreča se je pripetila, ko je motorist prehitel vprezni voz. Nezavestno deklico so prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer pa je izven nevarnosti. Motorist je bil laže ranjen.

Nepazljivo na glavno cesto

Ko je Henrik Cigoj 31. maja zavil na glavno cesto iz Leskovca v Krško, se ni prepračil, če je cesta prosta. Zato je z avtomobilom NM 21-04 trčil v osebni avto NM 14-97, s katerim se je peljal Alojz Tratnik. Tratnikov avtomobil je po určenu zadel telefonski drog. Skupno gnotno škoda so ocenili na 300.000 dinarjev.

tega določenega delovnega časa za sprejem strank bomo sprejemale stranke z nujnimi in izjemnimi zadevami.

Razpis delovnega mesta

Združenje borcev NOV občine Novo mesto razpisuje delovno mesto strojepiske. Pogoji: dovršena dveletna administrativna šola z obvladanjem stenografije. Prednost imajo otroci padlih borcev ter otroci članov ZB. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

SLUŽBO DOBI

Zavod za izmero in kataster zemljišč v Novem mestu razpisuje delovno mesto katastrskega referenta. Pogoji: ustrezna strokovna izobrazba in 5-letna praksa v katastrski službi. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Ugoden nakup

Gosposko podjetje KOLODVORSKA RESTAVRACIJA NOVO MESTO prodaja rabljene mize in stole. Pojasnila dobite v upravi podjetja.

Razpis licitacije

Občinsko sodišče v Novem mestu razpisuje 10. junija ob 9. uri licitacijo za prodajo avtomobila znamke Volkswagen 1952 (300.000 din) in osebnega avtomobila znamke Mercedes 170 V (350.000 din). Ogled vozil je možen vsak dan na občinskem sodišču od 7. do 12. ure. Pri nakupu ima prednost družbeni sektor, če teh interesentov ne bo, pridejo v poštev tudi zasebniki. Licitacija bo na občinskem sodišču v Novem mestu.

60-letnica gasilskega društva Veliki Obrež

6. in 7. junija bo Gasilsko društvo Veliki Obrež pri Dobovi proslavilo 60-letnico obstoja. V počastitev jubileja so pripravili nekaj slovesnosti: v soboto, 6. junija, ob 20. uri na Obrežu bakla-da, nato bo slavnostna seja društva, ter podelitev priznanj dolgoletnim članom. Naslednjega dne bo ob petih zjutraj budnica, ob 10. uri sprejem gostov, ob 14. uri pa svečanost s podelitvijo »likovanih« majazslužnežim gasilec. Po končanem programu bo presta zabava s srečolovom. D. V.

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojakih!

OSMOŠOLEC!
SI ŽE IZBRAL SVOJ POKLIC
Morda bi rad postal trgovski pomočnik

Če si uspešno končal osemletko, se lahko po triletnem šolanju pridružiš prodajalcem v eni izmed naših sodobno urejenih trgovin s tehničnim materialom v Ljubljani.

OGLASI SE PRI NAS ALI PA NAM PIŠI NA NASLOV:

metalka
PERSONALNI ODDELEK
LJUBLJANA-DALMATINOVA 2

Obiščite Črnomelj: KRESOVANJE v soboto zvečer in JURJEVANJE v nedeljo dopoldne vas bosta prijetno razveselila!

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbor SZDL Brežice Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto Ribnica Sevnica in Trebnje.
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, France Grivec, Miloš Jakovec, Jožica Teppey in Ivan Zoran.
IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 1200 din polletna 600 din; plačila je vnaprej za inozemstvo: 2400 din — Tekoči račun pri podr. NB v Novem mestu: 406-11 608 9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto Glavni trg 2 — Pošta: predal 13 — Telefon: 21 222 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKAR: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani.